

... semmelweis

Dunaposta

Daladieli Ujság

Noviszád, 1938 j.

Urednik — Szerkesztő
ANDRÉE DEZSÓ

19. évfolyam 191. szám

Krofta: A szudétánémetek területi önkormányzata keresztülvihetetlen

A cseh kormánypártok megnehezítik a nemzetiségi kérdés megoldását — Elmaradt Hodzsa és a magyar párt vezetőinek megbeszélése — A Temps sürgetői megegyezést és a nemzetiségi szabályzat megalkotását

Pozsonyból jelentik: Pozsonyban szerdán összeült a tartománygyűlés. A felszólalók főleg önkormányzati kérdéseket tettek szóvá. Hudák szlovák néppárti képviselő rámutatott arra, hogy a prágai központi igazgatás alatt Szlovákia teljesen eladósodik. Ezen a helyzeten csak az önkormányzat segíthet. Az egyesült magyar párt képviselője hangoztatta, hogy a mostani rendszer mellett a magyarokat kisémmizik jogaikból. Az iskolaügyi tanács 145 tagja között egy magyar — mondotta — változatlanul ragaszkodik az önkormányzathoz.

A pozsonyi szlovák országos képviselő ülésén Hobec dr., a Hlinka-párt tagja kijelentette, hogy legfőbb ideje a szlovák országos képviselő törvényhozó parlamentté való átalakulásának. A Hlinka-párt nem vállalhatja magára Szlovákia várható anyagi összeomlásának következményeit, miért is gondolkoznia kell arról, vajon megszavazza-e a jövő esztendei költségvetési előirányzatot.

A prágai kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében a véderőtörvény alapján nemcsak a mozgósítás idején és rendkívüli intézkedések alkalmából, hanem más esetekben is kisajátíthatja a vasúti építményeket.

ALLANDÓ KISEBBSÉGI BIZOTTSÁGOT

A népszövetségi ligák uniójának kopenhágai értekezletén a romániai magyar népszövetségi ligát Jósika János báró képviselte. A kisebbségi bizottság tanácskozása során Jósika báró azt javasolta, kérjék fel a Népszövetséget, hogy alakítson állandó kisebbségi bizottságot. Már van bizottság a feketebőrűek védelmére — mondotta. — Talán több joggal követhetnek ilyen bizottságot azok a fehér emberek, akiknek kisebbségi sorsban kell élniük. Ennek a bizottságnak mindenekelőtt az lenne a feladata, hogy kidolgozza a kisebbségi szabályzatot, amely megadná a kisebbségi jogok általános és feltétlenül kötelező keretét. Azok az államok, amelyek a kisebbségi egyezményekben köte-

lezettséget vállaltak magukra, a kereteket a helyi viszonyok figyelembevételével, de az alapelvek sértetlen megtartásával töltendő ki. Magát a kisebbségi szabályzatot ezek az államok törvénybe iktatnák, a törvények végrehajtását pedig a Népszövetség biztosítaná. A kisebbségi kérdés ilyenformán megszűnne a pillanatnyi külpolitikai helyzet és a belföldi viszonyok alakulásának játékszere lenni. A kiküldöttek az indítványt egyhangulag elfogadták.

ELMARADT MEGBESZÉLÉS

Prágai jelentések szerint a nemzetiségi kérdés rendezése érdekében indított eddigi tárgyalások semmiféle előrehaladást nem mutatnak. Csütörtökön kellett volna az egyesült magyar párt képviselőinek megjeleniük Hodzsa miniszterelnököt. A megbeszélést azonban a kormány részéről lemondták azzal az indoklással, hogy Hodzsa miniszterelnök a jövő héten már sokkal áttekinthetőbb képet adhat a tárgyalófelelteknek. A programváltozás mögött — írja a Prágai Magyar Hírlap — lehetetlen észre nem venni azokat a nehézségeket, amelyeket a kormánytámogató pártok okoznak.

Hodzsa miniszterelnök szerdán fogadta Brodi Iván ruszinszkoji képviselőt, aki a megbeszélés után úgy nyilatkozott, hogy benyomása szerint Hodzsa meg akarja ugyan valósítani a Kárpátalja önkormányzatát, kérdés azonban, hogy akaratait végre tudja-e hajtani a cseh pártok ellenállásával szemben.

Mint Londonból jelentik, a szerdai angol minisztertanács is foglalkozott a csehszlovákiai helyzet pillanatnyi állásával. Londonban azt óhajtják, hogy a szudétánémetek és a prágai kormány között folytatódjanak a tárgyalások és ne történjenek más döntés, mint csupán megegyezés.

ZSAKUCSABAN A TÁRGYALÁSOK

Rómából jelentik: A Lavoro Fascista a cseh pártok magatartása miatt igen kénytelen látja a helyzetet és nem tartja kizártnak, hogy a Hodzsa-kormány befoly-

kik a válságba. Az olasz lapok prágai jelentései egyébként egyre kilátástalanabbnak tartják a nemzetiségi törvény és a nemzetiségi megbeszélések jövőjét. A Corriera della Sera egyenesen azt írja, hogy a tárgyalások zsákutcába jutottak. Ebből csak akkor kerülhetnek ki,

ha a tárgyalások vezetői teljesen megváltoztatják eddigi magatartásukat. A bizottságokban tovább tart ugyan a kérdés tanulmányozása, de az érdemleges megbeszélések még nem indultak meg és minden arra vall, hogy Prága halogató taktikát követ.

A felhatalmazási javaslat

Prágából jelentik: A belpolitikai érdeklődés előterében az a felhatalmazási törvényjavaslat áll, amely 1939 március végéig gazda-

sági területen teljhatalmu intézkedési jogot akar adni a kormánynak és amelynek állítólag olyan rendelkezései is lesznek, hogy

a csehszlovák kormány olyan államokkal szemben, amelyek csehszlovák állampolgárok vagyonaát kisajátították, megtorló intézkedéseket alkalmazhat.

Prágai politikai körökben rendkívül nagy feltűnést keltett az Eden volt angol külügyminiszter-

hez közelálló Yorkshire Post cikke, amely szerint úgy Benes elnöknek, mint Hodzsa miniszterelnöknek az a szándéka, hogy amennyire csak lehet, előzékenységet tanúsítsanak a németekkel szemben, tárgyalásaik azonban egyes csehszlovák parlamenti csoportok engesztelhetetlen magatartása folytán komoly akadályokba ütköznek.

Az angol lap szerint a kormány felhatalmazási törvényt akar alkotni, hogy a kisebbségi kérdést a pártok beavatkozása nélkül szabályozhassa.

A lapnak ezzel a közlésével szemben a csehszlovák sajtóiroda illetékes helyről közli, hogy teljesen téves az az értesülés, hogy a kormány politikai felhatalmazást kívánna igénybevenni.

NÉMET VÉLEMÉNY DALADIER BESZÉDÉRŐL

Daladier francia miniszterelnök — mint jelentettük — keddi beszédében érintette a csehszlovák kérdést és ezzel kapcsolatban kijelentést tett Németország békejáról is. Német félhivatalos közlemény megállapítja, hogy Daladier kijelentéseit Németország közvéleménye meglepéssel vette tudomásul. Másrészt Franciaország, amely éppen a közelmúltban ismerte el az alexandrettei török kisebbség fennmaradásához fűződő török érdekek jogosultságát, nem veheti zokon a német birodalomtól sem azt, hogy törődik a szudétánémetekkel. Ha Daladier miniszterelnök ezzel kapcsolatban annak a reményének adott kifejezést, hogy a legfőbb érdekelt

három nagyhatalom továbbra is kitarthatja eddigi álláspontja mellett, akkor német részről a leghatározottabban annak a reménységnek kell kifejezést adni, hogy ezt a jóakaratot elsősorban attól a negyedik államtól is követelik, amely megalkotásakor adott ígérete elhanyagolásával okot szolgáltatott a jelenlegi, tarthatatlan állapot kialakulására.

SENKI SEM MARADHAT KÖZÖMBŐS

Párisból jelentik: A francia sajtó is részletesen foglalkozik Daladier miniszterelnök beszédével. A párisi Temps szerint joggal remélhető, hogy a legközelebbi hetekben élénk diplomáciai tevékenység indul meg. Egyetlen kormány sem maradhat közömbös Daladier miniszterelnök szavaival szemben. A Journal des Débats szerint Daladiernek a békéről mondott kijelentései olyan kormányelnök nyilatkozata, aki becsületes politikai eszközökkel törekszik a béke fenntartására. Beszédének vége felhívás volt a megértésre és belátásra. A katolikus La Croix című lap szerint Daladier beszédének nagy kihatásai lesznek. Az Information azt írja, hogy Daladier szavait minden francia aláírhatja.

Reggeli levél

Az orvos

Minden pálya, élethivatás, vagy foglalkozás egy bizonyos bélyeget nyom az illetőre, aki azon belül él. Vannak foglalkozások, amelyek rátermettséget, mások, amelyek hivatottságot is megkövetelnek. Így sohse lesz jó kereskedő, aki számolni nem tud, akinek nincs üzleti érzéke, — nem való vézna ember mészárosnak vagy gépésznek, mintahogy nagy hotel portása se lehet az egy nyelven beszélő. Ezen külső és belső adottságok adják a rátermettséget. A hivatottság alatt inkább csak belső lelki tulajdonságokat értünk. Így szerencsétlen lesz az az ifjú, aki nem teljes belső vágyból lép a pályára, minthogy nem lenne való orvosnak se az, — aki pályaként választja az orvosságot. Több mint egy éve minden felé alvassák és boncolgatják — egy angol orvosnak Croninnak a könyvét. Elszörnyülködés, — összehasonlítás sőt sokszor helyeslés és méntség is fakad a könyv olvasói lelkében, csak az vigasztalja őket, hogy az ilyen típusu orvosok régnyalakok s ha éltek, vagy élnek, több ország, tenger és csatorna választja el őket tőlünk. A könyv sajnos élő típusokat rajzol, — mint ahogy a könyvet maga az élet írta. Sajnos az is, hogy a típusok mindenütt élnek, sőt mind inkább csak s úgy nevezetten jól élnek. — A könyv egyesek szerint árt az orvosi tekintélynek s annak a szükségszerű, szinte legfontosabb tényezőnek, — amely a gyógyítás alapja: a beteg bizalma, — hite az orvosban! — A tekintélynek nem árt; nem, — mert az orvosi tekintélyt már rég lejáratták maguk az orvosok. De a bizalom, — a hit az orvosban ha elvész, csak a merev anyagokra, — kivizsgálásokra, gépekre és gyógyszerekre támaszkodó orvos, sohse lesz az ideális orvos, eredményei mulandóak lesznek, emléke üres táblává zsugorodik, mert kikapcsolta betegéből az embert, maga is géppé válva, — pénzkeresővé vagy pénzszerező embergépként. — A napokban olvastam egy cikket, amely Cronin könyvével foglalkozva, — jóindulatulag megérti, sőt szinte elfogadtnak igyekszik a nem ideális orvos alakját azon az alapon, hogy az orvos a kenyérért való harcban. — a mindennapi — megkeresésében szintén ember s így ily irányú eltérései emberileg elbírálva megértendők, — megbocsájtandók, sőt talán helyeslendők is. De akkor miért vált ki el-lenszenyve Cronin könyvének sokszámu alakja? A mindennapi kenyér, ha a létminimumot hozza csak meg sokszor ép az orvosi pályán nem az illető értéktelenségét jelzi; legfeljebb csak azt mondja, hogy az illető orvos nem tud, vagy nem akar haladni a ma már betegesen modern orvosi áramlatokkal, amelyek mögött sokszor csak az üzleti rátermettség s nem a hivatottság a vezető motívum. — S itt már nem az orvos, — de a társadalom a hibás, — amelyik más ország alakjain szörnyülködik, vagy élcelődik, saját környezetében pedig önmaga termelteti ki s növeli nagygyá Cronin könyvének alakjait. A mai beteganyag igen kis hányada keres orvost; keresi a modern, gyárak érdekeit s ipart szolgáló csodagépekkel felszerelt rendelőket, —

— Folytatás az első oldalról —

A téma mindig ugyanaz

Párisból jelentik: A Temps vezércikkben foglalkozik a csehszlovákiai helyzettel és többek között ezeket írja: Ha a külpolitikai helyzet nehézségei elterelnék a figyelmet a középeurópai kérdésekről, a német sajtó gondoskodik róla, hogy arra emlékeztessen bennünket, hogy a kontinens békéjének

kritikus pontja Közép-Európában van. Csak akkor tekinthetünk több bizalommal a jövőre ha a Csehszlovákiára negetést elhárítottuk. Cialista sajtó néhány után ismét megke a prágai kormány mindig ugyanaz é

a német birodalom lapjai százszor megcáfolt érnos ismétléssel olyan titokzatos léggörít igyekeznek tenni, amelynek nyíltan be nem vallott célja semmi egyéb, mint a közép- és keleteurópai német tulsulynak útjában álló csehszlovák akadály kiküszöbölése.

A nemzeti szocialista sajtó azt követeli, hogy Páris és London gyakoroljon nyomást a prágai kormányra. Ez a követelés annál különösebb, mert Berlinben nagyon jól tudják, hogy Páris és London az első perctől kezdve állandóan óvatosságra és mérsékletre intette Prágát. El kell ismerni, hogy a

Hodza-kormány előzékenységet tanúsított Páris és London demarsával szemben. Eddig csupán Hodza tett engedményeket, míg a szudétanémetek változatlanul ragaszkodnak a karlsbadi pontokhoz. A viszály oka abban a tényben keresendő, hogy

a prágai kormány meg akarja ugyan szüntetni a közigazgatási egységet, hogy a különböző nemzetiségeknek a szabadságok maximumát nyújtsa, de feltétlenül fenn akarja tartani az állam egységét.

Ezzel szemben Heinleinék azt követelik, hogy Csehszlovákia valamennyi németje egy politikai egészet alkosson, amelyet csak nagyon laza kapcsolatok fűznének az állam többi részéhez. Remélhető, hogy sikerül a két ellentétes álláspontot összeegyeztetni. A megol-

dás Csehszlovákia és az európai béke érdeke. Egyesek szerint a Heinlein-párt végül is elfogadja a kormány javaslatát, anélkül, hogy forma szerint lemondana eredeti követeléseiről, amelyek megvalósítását későbbi időpontra tartja fenn.

E pillanatban a legsürgősebb kérdések megoldásáról és a legközelebbi hetek nyugodt légkörének biztosításáról van szó. Szükséges volna, hogy a tárgyalások gyors eredményre vezessenek és hogy a nemzetiségi szabályzat végre elkészüljön. Csehszlovákia sem nemzeti, sem nemzetközi szempontból nem tehetne ennél jobb szolgálatot a saját ügyének.

Krofta nyilatkozata

Párisból jelentik az Avala: A Petit Journal munkatársa beszélgetést folytatott Krofta csehszlovák külügyminiszterrel.

Arra a kérdésre, hogy milyen formájú engedményeket kapnak a nemzetiségek, Krofta külügyminiszter azt válaszolta, hogy a helyi, községi, kerületi és tartományi önkormányzat megerősítéséről van szó. A különböző vidékek széleskörű önrendelkezési jogot kapnak az őket érdeklő számos kérdésben és ebből a célból tartománygyűléseket választanak. A szudétanémetek területi önkormányzatának megvalósítása továbbra is keresztülvihetetlen.

ahol egy emberautomata diplomával működik s ezért pénzt kér és kap. A régi orvos »képesített« volt; a ma orvosa »gépesített«. Rendszerint minél inkább gépesített, annál inkább képesített is nemcsak a gyógyításra, hanem a pénzkeresésre is. A társadalom viszi bele az orvosokat ebbe s ha hovatovább elvész a gépek között az orvos s a gyógyítás helyett fő a pénzkeresés, ami annál könnyebben áll elő, mert kevés aki élethivatásnak látja a kezdetnél is már pályáját, hanem inkább foglalkozásnak, akkor áll elő a helyzet, hogy Cronin leleplező s vele javító tendenciájú könyve olyan méntséget vált ki az olvasókból, hogy elnézi az orvosban a hibát, — az üzleti tultengő hajlamot, — a motiválással, hogy »ember az is« s »a kenyérért küzd«.

Ahogy Cronin nem állt antipatikus alakjai mellé, úgy az egészséges lelki társadalom beteg fizikumú tagjai se támogathatják ezt a védekezést. Birák, papok, tanárok nagy felkészültséggel hol vannak keresetben, »kenyérben«, pénzben, vagyon-

ban nálunk sokkal kisebb képzettségű emberek mellett? S kinek jutna eszébe helyeselni, ha a bíró, a pap, a tanár, a rábizott hatalmat csengő pénzre váltaná át? S ha megtenné, ugyanaz az elítélés lenne része, mint Cronin alakjainak. Az orvosi pálya is egyike azoknak, amelyekhez az éssen, tudáson és becsületen kívül szív is kell. Hogy ne legyen soká gép az emberből. Hogy soha ne elevenedhessenek meg betegek előtt Cronin alakjai élve! Hogy soha ne szoruljon orvos megvédésre! Hogy soha ne lehessen üzletemberré az orvos! Hogy visszatérjen a régi idők régi orvosi tekintélye s vele a hit az emberben, a jóban, az áldozatosságban, a gyógyulást adni akaróban és csak a beteg érdekét keresőben: az Orvosban!

Akkor, ha az orvos nemcsak név lesz a táblán a kapuknál, elolvashatja Cronin könyvét újra bárki s nem lesz az az érzése, hogy vagy pro vagy contra írni kell az orvosról.

Csak érezni fogják régi fogalmukban őket. Dr. Fekete László.

HLETKO RÓMÁBA UTAZOTT

Pozsonyból jelenti az Avala: Dr. Hletko, az amerikai szlovák küldöttség vezetője, szerdán Bécsen át Rómába utazott, ahol két hetet tölt. Ez alkalommal XI. Pius pápa meghallgatáson fogadja.

14-e Párisban

cia nemzeti ünnep
cia-angol barátság
gyében folyt le

ól jelentik: A francia nemzeti ünnep az idén a francia—angol barátság jegyében folyt le. Páris valamennyi középületén, sok magánházán és a közlekedési eszközökön is francia és angol lobogó lengett. A hagyományos csapatszemlélt a Dardaliv alatt tartották meg. A szép idő kedvezett az ünnepegeknek. A felvonulás reggel 9 órakor kezdődött. Az uccákat óriási tömeg töltötte meg. A diszfelvonulást Lebun köztársasági elnök, Daladier miniszterelnök, Campinchy és Guy la Chambre miniszterek nézték végig. Jelen volt továbbá a diszemelvényen Herriot, Sarraut, a pápai nuncius, Bullitt amerikai követ, a török, görög, szovjet és román követ.

Az elhalt tagok családjának segélyt ad a noviszádi Adamovics telepi egészségügyi szövetkezet

Csökkentették a szövetkezet tagjártulékát

A noviszádi Adamovics-telepen működő egészségügyi szövetkezet egyike a legeredményesebben működő hasonló szövetkezeteknek. A szövetkezetnek saját orvosa és saját gyógyszerháza van.

A szövetkezet most tartotta évi közgyűlését, amelyen a jelentések elfogadása után megválasztották a vezetőséget, majd fontos határozatokat hoztak. Elhatározták, hogy ezentul nem tagonként kell 5 dinár havi járulékot fizetni, hanem családonként. Azonkívül a szövetkezet keretén belül segélyalapot létesítettek arravonakozólag, hogy ha valamely tag elhunyt, akkor hátramaradottjainak segélyösszeget fizessenek ki. A tagok minden halálkozás alkalmával 10 dinár személyenkénti segélyt fizetnek és ezt a rendkívüli járulékot adják az elhunyt családjának segélyként.

Sulyos börtönbüntetésre ítélték a noviszádi ékszeroltvajokat

A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt ítélték Szakáll János és Huber Károly noviszádi ékszeroltvajok ügyében. A bíróság a vádlottakat büntetésnek mondta ki és

Szakállt hat évi, Hubert pedig 5 évi börtönbüntetésre ítélték.

Szakállnál sulyosító körülménynek vették büntetett előéletét. Azonkívül Szakállt örökre, Hubert pedig 5 évre megfosztották polgári jogaitól.

A bíróság Szakáll beismerése és a tanuvalomások, valamint a vádiottaknál talált ékszerek alapján beigazoltak vette a vádirat állításait. A védők három napot kértek, hogy esetleges felelősségüket megtegyék.

Az új terueli offenzíva sikere

A nemzetiek áttörték a köztársaságiak védelmi vonalát

Londonból jelentik: Az alsóház szerdai ülésén Chamberlain miniszterelnök a különböző kérdésekre válaszolva, a következő kijelentést tette:

— Egyáltalán nincs kizárva az a lehetőség, hogy a parlamentet a nyári szünet alatt összehívják abban az esetben, ha lehetővé válik az angol—olasz egyezménynek a nyári szünet során történő életbeléptetése.

Fletcher munkáspárti képviselő azt kérte a miniszterelnöktől, hogy a képviselőház megkérdése nélkül az egyezmény ne léphessen életbe.

Chamberlain kijelentette, hogy ilyen biztosítékot nem tud adni, megjegyezte azonban, hogy maga is szükségesnek tartja a megállapodás életbeléptetése előtt a képviselőház vitáját, annál is inkább, mert az egyezmény életbeléptetése összefüggésben áll a spanyol kérdés rendezésével.

Atlee munkáspárti vezér kérdésére Chamberlain azt válaszolta, hogy Nagybritannia burgosi ügyvivője további rendelkezésig Londonban marad. Az angol kormány — mondotta — megvárja a spanyol nemzeti kormány válaszát az angol hajók bombázása ügyében átnyújtott legutóbbi angol jegyzékre.

A BOMBATÁMADÁSOK

Lady Astor konzervatív képviselő felszólalására Butler külügyi államtitkár azt válaszolta, hogy a kormány most tanulmányozza a Vörös-kereszt legutóbbi nemzetközi értekezletének határozatát, amely szerint a légi támadásokat korlátozni kell. A kormány — mondotta az államtitkár — utat és módot keres arra, hogy ezt a határozatot a gyakorlatba is átültesse.

Chamberlain miniszterelnök: Franco tábornok válaszából kitűnik, hogy a spanyol kikötőkben nem intéztek szándékos támadásokat az angol hajók ellen. A burgosi kormány szerint — mondotta Chamberlain — ezeket a kikötőket csak azért bombázták, hogy megakadályozzák a lőszer, robbanóanyag és más hadianyag szállítását az ott horgonyzó hajókon és dereglyéken. A támadások során nem tettek különbséget a hajók nemzetisége között, mert a repülőgépek nem láthatták a hajók jelzéseit. Azok a hajók — mondja Franco válasza —, amelyek nem csempészték hadianyagot és szándékosan futottak be a veszedelemes zónákba, saját maguk viselik ezért a felelősséget.

Ami Almeria semlegesítését illeti — folytatta Chamberlain —, az angol kormány nézete szerint ez nehezen valósítható meg, annál is inkább, mert magának az ajánlatnak is több fogyatéka van. Ezenkívül ezt a javaslatot a köztársasági kormány sem fogadja el ezért ezen a téren aligha lehet eredményt elérni.

PÁRIS ÉS LONDON TANÁCSKOZÁSA

Párisból jelenti a Havas-iroda: Annak ellenére, hogy a légi bombázások ügyében Spanyolországba küldendő bizottság tervét elvetették,

Páris és London tovább tanácskozik ebben az ügyben. Bonnet külügyminiszter július 11-én azt javasolta az angol kormánynak, hogy alakítsanak közös francia—angol bizottságot a kérdés tanulmányozására. Az angol kormány a francia javaslatra még nem adott választ.

VALENCIA KIÜRITÉSE

A spanyol köztársasági pártok Valencia azonnali kiürítését követelik. A szocialista párt ez ügyben beadványt is intézett a kormánynak. Valenciában egyébként elhatározták, hogy az összes színházakat és mozikat bezárják.

A Stefani-iroda jelentése szerint Valenciában zavargások törtek ki. A zavargások oka az, hogy a kormány minden fegyverfogható férfit behívott. A kommunista miliciát a fronttól Valenciába rendelték a rend helyreállítására. A milícia tagjai a jelentés szerint többnyire oroszok, akik a lázadást vérbe fojtják.

FRANCO OFFENZÍVÁJA

A nemzetiek a terueli haretéren nagyszabású támadást indítottak. Áttörték a köztársaságiak védelmi vonalát és elfoglalták Serion városát, több fontos állással együtt. A

A senki országa

Párisból jelentik: Az Ordre és a londoni News Chronicle okmányt közöl, amely a német vezérkarnak a spanyol haretéren szerzett tapasztalatait foglalja össze. A lapok forrásként Reichenau német tábornok egyik bizalmas jelentésére hivatkoznak. A cikk többek között ezt mondja:

A Földközi-tenger a senki országává vált, amelyen egyetlen hajóhad sem működhetik biztonságban és amelynek biztonságáért nagy harc indul majd meg. Spanyolország és a Berlin—Róma tengely lehetővé tette Németország számára, hogy ebben a történelmi harcban részt vegyen. A fejlődés egyre jobban ebbe az irányba mutat. Ebből a célból Németország Franco segítségével az afrikai partok mentén, Algécirasnál, Gibráltárral szemben, valamint Ceutában ütegeket állított fel. Ezek az ütegek nagy szolgálatokat tehetnek akkor, ha a francia és az angol birodalom ütőereinek átvágásáról lesz szó.

Ugyanebből az okból foglalt állást Németország a pánarab mozgalom mellett. A cikk emlékeztet Gadon tengernagy kijelentésére, amely szerint az arabok forradalma a Földközi-tenger mentén megadná a lökést a brit birodalom felbomlásához. Ugyanez vonatkozik a francia birodalomra is. Németországnak tehát minden oka megvan rá, hogy a spanyol hid segítségével összeköttetést tartson fenn a pánarab mozgalommal.

»FOKOZNA A HARCISZELLEMET«

Párisból jelentik: Az Ordre sargossai tudósítója közli: Hindelen tábornok, Franco légi haderejének parancsnoka a »Herald de Arragon« című lapba cikket írt, amely többek között ezeket mondja: Ha háborúba keverednénk Franciaországgal, az első héten porrá bombáznánk Bordeaux, Toulouse, Marseille, Biar-

repülők több köztársasági pályaudvart bombáztak és levegőbe röptettek néhány hadianyaggal megrakott vonatot. A nemzetiek eddigi terueli térnyerését 200 négyzetkilométerre becsülik. Az előnyomulás tovább tart.

Barcelonában a köztársasági hatóságok rendeletet adtak ki, amely szerint 19 napon belül mindenkinek be kell szolgáltatnia értéktárgyait, aranyát és ezüstjét.

Valenciai jelentések szerint Kartagena bombázásának 48 halottja és több mint 60 sebesültje van.

A német távirati iroda különtudósítója a következőket jelenti a terueli offenzíváról: A nemzeti csapatok 55.000 főnyi köztársasági haderővel találták magukat szemben. Itt volt a híres »Miaja tábornok fia« elnevezésű hadosztály is, amelynek ellenállásában köztársasági részről a legjobban bíztak. Varela tábornok csapatai azonban megtörték a köztársaságiak ellenállását. Amikor Serion eleste nyilvánvalóvá vált, a köztársaságiak a levegőbe röptették a templomot és más középületeket.

A Havas-iroda burgosi jelentése szerint a nemzeti kormány rendeletet adott ki, amelyben minden 37 és 40 év közti alkalmas férfit segedszolgálatra hív be.

Általánosságban megállapítható, hogy minden nyersanyagkereskedelem a Földközi-tengeren át bonyolódik le, de háboru esetén az ellenes légi haderő ezeket a szállításokat lehetetlenné teszi. Anglia tehát ilymódon végleg elvesztette egyeduralmát a Földközi-tengeren.

ritz és Bayonne városokat és megállíthatnánk a francia vasutakat. A Franciaországgal való háboru csak fokozná a harci szellemet. Erre a háborura csak optimizmussal gondolhatunk, mert a spanyol hadseregnek többszázezer kipróbált harcosa van, akiket egyetlen frontba lehetne felállítani. Egy világháboru Franciaországot harmad- vagy negyedrangu hatalommá tenné.

A NÉMET SAJTÓ VÁLASZA

Berlinből jelentik: A Völkischer Beobachter a News Chronicle és az Ordre cikkeivel foglalkozva megállapítja, hogy rendszeres sajtóhadjáratról van szó, amelynek célja a spanyol köztársaságiak megsegitése és az, hogy Chamberlain helyzetét megnehezítsék. A Berliner Börsenzeitung azt írja, hogy az ilyen cikkek megmérgezik a nemzetközi légkört.

Újból bombázták Kanton

150 halott, 480 sebesült

Londonból jelentik: A Daily Telegraph értesülése szerint az angol kormány elvetette azt a kérelmet, hogy Kínának 20 millió font kölcsönt nyújtson. A jelenlegi körülmények között ugyanis — írja a lap — az ilyen kölcsön nyújtása kielezné az angolellenes hangukat a Távolkeleten.

BOMBAZOTT LEÁNYISKOLA

Sanghajból jelentik: Hankai közlések szerint 18 japán repülőgép mintegy 150 bombát dobott le Vusan városára. A bombák az amerikai misszió leányiskoláját és egy kórházat teljesen megsemmisítettek. A romok alól eddig több, mint 100 holttestet húztak ki.

A VÖRÖSKERESZT SZÉRUMOT KÜLD

Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány a Népszövetség egészségügyi osztályának felkérésére elhatározta, hogy az amerikai Vöröskereszt útján 1000 liter koleraellenes szérumot küld Hongkongba. Ezt a szérumot a kínai hatóságok 3 millió ember beoltására használják fel.

KANTON BOMBAZÁSA

Egy japán repülőraj tegnap ismét bombázóport zúdított Kantonra. A veszteségajstromon eddig 150 halott és 480 sebesült szerepel. Az ugynevezett Gyöngyfylyó hidjának keleti oldalán a zöldségpiacra esett a bomba és az ott levő árusokat mind agyonverte. Tegnap reggel 8 órakor a japánok Hankaut is bombázták. A robbanások ereje az egész várost megrezta.

LEMESZÁROLT JAPAN CSAPAT

Sanghajból jelentik: Egy kínai portyázó csapat csónakokon megközelítette és meglepetésszerűen megtámadta a japánok által megszállott Namos szigetét. A kínaiak olyan gyorsan jöttek, hogy mielőtt a japán helyőrség magához tért volna, egyszerűen felkoncolták az egész csapatot, majd sok hadianyagot zsákmányolva, csónakjaikon eltávoztak.

SZÁLASI ÓVADÉK ELLENÉBEN SZABADLÁBRAHELYEZÉSÉT KÉRI

Budapestről jelentik: Az Esti Kurir értesülése szerint Szálasi védője beadványt intézett a Táblához, kérve, hogy védencét tízezer pengő óvadék ellenében helyezze szabadlábra. A Tábla valószínűleg pénteken foglal állást ebben az ügyben.

TÁRSASGÉPKOCSI ES VONAT ÖSSZEÜTKÖZÉSE ÖT HALOTT, 15 SEBESÜLT

Berlinből jelentik: Halle közelében egy magánvállalat társasgépkocsija beleszórt egy vonatba. A gépkocsi benyomult a vonatba. A szerencsétlenségénél 5 ember meghalt, 15 súlyosan megsebesült. Öt súlyos sebesült állapota válságos.

Felvételek a német művészet napjáról

München, július.

A német művészet ünnepe, amelynek főattrakciója a másfélórán keresztül tartó színpompás felvonulás volt, Hitler jelenlétében zajlott le. Az idegenek tízezrei ösztönöztek Münchenbe az ünnepségek tartama alatt. A város díszruhát öltött. Az egész belső városrész s főleg azok az utyonalak, amelyeken át a menet elvonult, gyönyörű zászlódiszbe öltöztek. Az ablakokon dusan himzett színes terítők függtek, a művészet jelképek címeivel, míg az utcát hasonló színű hatalmas zászlók díszítették. Minden utvonálnak megvolt a saját színe, az egyik uccában olajzöld szőnyegek hasonló színű zászlókkal versenyeztek, a másik uccában sötétkék, a harmadikban vörös színűek voltak a zászlódiszok. A belváros több kisebb uccáját baldachinszerűleg fedték be a vízszintesen kifeszített zászlók. A város valamennyi házának ablakában ketfősével erősítették a karos gyertyafartókat az ablakfára. Apró színes zászlócskák és zöld fenyőkoszorúk végeláthatatlan sora vonult át az egyszerű világítótesteken. Két estén át a város fényárban úszott. A gót stílusban épült városházát, a barokk templomokat fényoszlopok segítségével szinte nappali világításban tűntették fel. Amikor az esti órákban minden ablakban kigyulladtak a gyertyák, páratlan, felejthetetlenül szép látványban volt részük a nézőknek.

*

Az ünnepélyes megnyitást a német muzeum kongresszustermben tartották meg. A modern stílusban épült remekmű előcsarnokában hatalmaszál SS legények álltak sorfalat. Már a belépéskor átható rózsaszínű füst töltötte meg az ember tudatát. Egy-kettőre kiderült, hogy honnan jött az illatfelhő. A klasszikus szépségű lépcsőfeljáraton fehér lepkebe öltözött hölgyek állottak. Lábaikon saruval, míg gyöngye vállalk sulyos rózsakoszorúk terhe alatt roskadoztak. A terem bejáratával szemben egy óriási fenségjel alatt (kiterjesztett szárnyú sas lábainál a horogkeresztrel) a bécsi filharmonikusok zenekara s egy háromszáztagú énekkar foglalt helyet. Németország egész művésztszadalmja jelen volt a müncheni diplomáciai testülettel egyetemben. A menyezeti erő oszlopok karzatrészen hármass csoportokban arany-vörös ruhákban sorakoztak az ókori Görögországra emlékeztető hölgyek, akik Hitler helyettesének, Hess-nek a belépésekor középkori harsonák viharzó hangjai mellett hosszú arany fátylakat lengtetek üdvözlés gyanánt.

*

A német sajtó főnöke, dr. Dietrich teát adott a bel- és külföldi sajtó részére Nymphenburgban, a bajor királyok nyaraló helyén. A barokk stílusú épület egy óriási park közepén fekszik. Ebben a regényes környezetben a bécsi és berlini opera balletkarai léptek fel a vendégek szórakoztatására. Végtelenül kedves látványt nyújtott az évszázados fák alatt, a barokk kastély előtt előadott rokokótánc és egy lehelletfinom valcer a »Kék Duna« keringő hangjaira. Wagner bajor állammi-

niszter tartott beszédet az ujságíróknak ezen a délutánon. A beszéd egyáltalában nem volt összhangban a regényes környezettel. Wagner megemlítette, hogy sokan azon töprengenek, hogy milyen óriási összegekbe kerülhetett a német művészet napjának a megrendezése. Ezeknek azonban nincs igazuk, mert a művészetért sohasem lehet elég sokat áldozni. Különben még a második birodalom idejében sokkal nagyobb összegeket kiadtak olyan célokra, amelyekből senkisé is húzott semmi előnyt. Igen, a mai Németország sokat áldoz a művészetre s ha egyidejűleg a fegyverkezésre is nagy összegeket fordít, ez csak azért van, hogy amit teremtettek, azt meg is védjék. München a német művészet városa, azt akarják, hogy az egész világ bucsujáró helye legyen s csodájára járjanak a német művészetnek. A várost ennek megfelelőleg építik át. »Leromboltuk a zsinagógát — mondta Wagner — városrendészeti célból. (Ez az eset annak idején nagy port vert fel a világsajtóban). Természetes, hogy a mai Németország nem épít több zsidótemplomot, de leromboltuk a város szívében levő református templomot is, amely helyett más helyen sokkal nagyobb és sokkal szebb templomot fogunk építeni.«

*

A német művészet házában Hitler nyitotta meg a második nagy német kép és szobor kiállítását. Tizenegyezer festmény és plasztikai mű érkezett be, amelyeket azután megfelelőleg kirostáltak, miután csak ezerszáz mű nyerhetett elhelyezést. A festmények és szobrok egy részében természetesen érezhető a nemzeti szociális szellem. Laikus szemmel is megállapítható, hogy néhány kép csak ennek köszönhetette a kiállításra való bejutását. Viszont a művészi értékű képekben sincs hiány. Megemlítésre méltó, hogy a kiállítás képei között egy régebben Münchenben élő magyar festőművésznek, Kálmán Péternek három képe szintén helyet talált.

*

A monumentális, több kilométer hosszúságú menet felvonulását Hitler is végignézte. A vezéri tribünt az Odeon-téren állították fel. Hatalmas pirosbársony tető alatt állt a többi ülőkalkalmatosságoktól eltérő, egy kisebb trónnak megfelelő karosszék. Hitler kíséretében volt Göbbels propagandaminiszter és az olasz hadügyminiszter is. A vezér még a menet érkezése előtt félórával megérkezett. Amint a széken helyet akart foglalni, kissé vigyázatlan volt s félig a szék mellé ült. A szomszédos és szembenlevő tribünök nézői, akik természetesen szemükkel állandóan a vezéren csüggtek, szemérmetlenül nevetésbe törték ki. Hitler sem vette tragikusan a dolgot s maga is jóízűen együtt nevetett a tömeggel.

*

Az egész városban 72 tribünt állítottak fel, amelyeken 135.000 néző foglalhatott helyet. Persze a megfelelő árakért. Például egy Odeon-téri tribünjegy ára 20 márka volt (körülbelül 250—260 dinár). Az utszakasz javarészen azonban ingyenes

állóhelyek voltak. Ha számításba vesszük a tíz kilométeres utvonalat, hozzávetőlegesen háromszázezerre tehető azoknak a száma, akik tanúi voltak a pazar s szavakkal vissza nem adható színpompának. Költséget nem kímélve állították össze a szebbnél-szebb ruhájú történelmi csoportokat. München művészei már hónapok óta dolgoztak az egyes szobrokra, amelyek azután dusan aranyozva, művésziesen átfestve indultak utnak, szinte fényűzően felöltözött kísérellel a közönség meghódítására, ami a tapsok erősségét itélve, tökéletesen sikerült is. Az élecsoport egy lovassereg volt középkori öltözetben a mozgalom és művészet zászlóival. Időrendben következtek a történelmi korszakok. Legelső helyen vonult mindig a művészetet jelképező szimbólum. Majd nevezetes történelmi személyek a megfelelő kísérellel. Így például Rótszakállu Frigyes, Oroszlánszívű Henrik, harcokos tömege, lovagrendek, az egyes korok építőművészeti remekeinek kicsinyített másai. Középkori lovagi tornák bajvivói díszes takarójú lovaikon, lehuzott rostélyu páncéljaikban. Nagyon érdekes volt egy középkori vadásztársaság, amelyben a hegyessüvegű várurnök valódi sólymekat tartottak karjaikon, míg a vadászok vigan csaholó kutyákat vezettek magukkal.

A barokk idők csoportjában egy század katona vonult fel Nagy Frigyes korabeli uniformisokban. A bajor rokkokót egy husz tagból álló hölgyecsoport képviselte, akiket drága selyemkrinolinokba öltöztettek. Fehérré puderezett arukkal és begipszeztett frizurájukkal tökéletesen érzékeltették a finommű nymphenburgi porcellán babákat. Ha-

sonló színnel és pompával vonultak fel a klasszicizmus és romanticizmus csoportjai is. A legújabb idők csoportját fekete páncélingekbe öltözött lovasok vezették be, kezükben a művészet és mozgalom jelképeivel. A fekete szín a sors keménységét és kegyetlenségét volt hivatva ábrázolni, amely oly komoran nehezedett Németországra. A mozgalom áldozatainak emlékéért egy száztagú sötét léplekbe öltözött hölgyecsoport örkítette meg, amelynek tagjai a gyász jelképeül fákyákat vittek a kezükben. A vér és anyaföld nevű szimbolikus szobor hatalmas szekerét hat hófehér magyar ökör húzta (annak idején egy propagandairat úgy nyilatkozott róluk, mint a menet egyik szenzációjáról).

A Saarvidék visszatérését a vizszakapott városok díszes címei jelezték. Ezután következett Ausztria visszatérése az anyaországba. A csoport élén Savoyai Jenőt ábrázoló lovas lovagolt, míg utána egy üveg-szekerényben az 1813 óta Bécsbe őrzött császári fenségjelvényeket: a jogart, az almát s a koronát vitték. A szövetséges államokat a vidékek jellegzetessége szerint jelképezték. Így felső Ausztriát egy eke ábrázolta, Tirolt a vörös sas. Ezután következtek Hitler építőművészeinek másai. A felvonulást a pártalakulatok és katonaság parádéja zárta be.

*

Este a város minden részében népi ünnepélyek voltak. Filharmonikusok játszottak számtalan helyen, táncolt a nép, a bajor kedélyesség uralkodott az egész városban, amiről még a vörös izzással felkelő nap is tanuskdhatott.

Héver Dezső

Bléd közelében öt utassal a Szávába zuhant egy autó

Az utasoknak nem történt komoly bajuk

Súlyos autószerencsétlenség történt szerdán Bléd közelében a jeszenicai országon. Klágenfurtból öt német turista érkezett autón és miután meglátogatták Blédet, Jeszenicére igyekeztek. A rövidebb utat választották, amelyet azonban autóközlekedésre nem használnak, mert túlágosan keskeny. A sofőr nem ismerte eléggé az utat és így történhetett meg, hogy

az autó az egyik kanyarodónál lecsúszott az útról és az út mellett folyó Száva völgyébe zuhant.

Az autó több fordulatot tett a saját tengelye körül, majd a Száva hullámaiba esett. Az utasoknak szerencsére semmi komolyabb bajuk nem történt. Kettő karjukat törték, a többiek pedig súlyos sérüléseket szenvedtek.

Az utasok még zuhanás közben kiugráltak, illetőleg kiestek az autóból, csupán a sofőr maradt benn, azonban neki sem történt komolyabb baja,

sikerült hamarosan kikapaszkodnia a folyó partjára.

A noviszádi Dunaparkban felakasztotta magát egy ismeretlen bosnyák munkás

Gyógyíthatatlan betegsége és nyomora miatt váit meg az életét

Tátics Szlavkó noviszádi törvényszéki bíró szerdán este fel 12 tájban végigment a Dunapark fő sétányán és a félhomályban megdöbbenve vette észre, hogy

egy ember függ az egyik fán.

Azonnal látta, hogy akasztásról van szó és a köteleet elvágta. Az ismeretlen nagy zuhanással esett a földre, már halott volt.

Tátics Szlavkó értesítette a rendő-

séget, ahonnan Cserkez ügyeletes rendőrtisztviselő ment ki a helyszínre. Megállapították, hogy

az öngyilkos szegény muzulmán vallású munkás lehetett.

Zsebeiben semmi értéktárgyat nem találtak, csak egy kis cédulát, amelyre ceruzával a következő volt írva:

Én Boszniából való munkás vagyok. Gyógyíthatatlan betegségem és nagy nyomorom miatt vetek véget életemnek, nem érdemes élni. Kérem, hogy koporsó nélkül temessenek el, az Ur majd megfizet érte. Nincs senki hozzátartozóm.

Aláírás nem volt a cédulán, így nem tudták megállapítani az öngyilkos személyazonosságát. Az öngyilkos azért kérte, hogy koporsó nélkül temessék el, mert a muzulmán vallás temetésnél nem ír elő koporsót.

HALLÓ!

A párisi Excelsior szerint Franciaország területén 1914 óta nagy mértékben növekedett az idegenek száma. A lap szerint Franciaország területén ma 2.554.000 idegen él, ami az ország lakosságának 6 százaléka.

Az algiri Mogadir és Agadir között egy autóbusz felfordult és 40 méter mély szakadékba zuhant. Az autóbusz tíz utasa közül négyen a helyszínen meghaltak, öten pedig életveszélyes sérüléseket szenvedtek.

Az amerikai kormány napi kiadásai 248.900.000 dollárt tesznek ki, ami sokkal több, mint a tavalyi kiadás. Az amerikai kormány ilyenképpen perccenként 7.572 dollárt ad ki.

A lengyelországi Smelna község felett nagy zivatar vonult végig. Egy földműves házába besújtott a villám, amely megölte a földműves három gyermekét, magát a földművest és feleségét pedig súlyosan megsebesítette.

A Népszövetség hivatalos statisztikája szerint a földkeresség lakosságának száma 1936 december 31-én 2.115.300.000 volt.

A hollandi sajtóiroda a következő közlést adta ki: »Az a külföldön elterjedt hír, amely szerint Öfensége Julianna hercegnő örvendetes eseményt vár még ez év vége előtt, nem nyert illetékes helyen megerősítést, de nem is cáfolták meg.«

Hivatalos angol kimutatás szerint az angol kereskedelmi mérleg az idei év első hat hónapjában a tavalyi első hat hónap kereskedelmi mérlegével szemben deficitet mutat fel. Tavaly az első hat hónapban 291 millió font sterling volt a kivétel, míg az idei kivétel mindössze 266 millió font sterling volt, a csökkenés tehát 26 millió font. A tavalyi év bevétele 484 millió font volt, míg az idei év első hat hónapjának bevétele mindössze 469 millió font, tehát itt is 14 millió fontos a csökkenés.

Varsóban ünnepélyes keretek között kezdődtek el a lengyel-litván kereskedelmi tárgyalások, amely alkalommal Sembek lengyel külügyi helyettes miniszter üdvözölte a litván delegáció tagjait és eredményes munkát kívánt a vegyes bizottságnak. Sembek miniszter tegnap este vacsorát adott a litván delegáció tagjainak tisztelőre.

A feloszlatott román vaspárda tizenkét tagját különböző kolostorokba száműzték, közöttük négy nőt is. Ez az első eset, hogy Calinescu belügyminiszter száműzi a szélsőséges jobboldali elemeket. A száműzöttek egy évet töltenek majd a kolostorokban.

Windsor Edvárd herceg és felesége a franciaországi Antibesből jövet a liguriai tengerparton levő Portofino-éra érkeztek.

A bolgár igazságügyminiszter beterveztette a szobranvénynek az új sajtótörvényt. A törvényjavaslat értelmében megszűnik az 1934 május 19-én életbeléptetett cenzúra. A sajtó feletti felügyeletet csak bizonyos esetekre korlátozzák, amikor ezt az állam érdekei megkövetelik. A sajtótörvény elleni vétségeket szigorúan büntetik.

Szabadtéri színi előadás a noviszádi Református Olvasókör nyári színpadán, 1938. július 16-án, szombaton este 9 órakor. A sztárbeszélő Római Katolikus Iparos Legényegylet előadásában színrekerül

Sárgapitykés közlegény

Erdélyi Mihály 3 felvonásos operettje

Helyárak: 25, 20, 15, 10 és 8 dináros árban elővételben kaphatók Abraham János könyvkereskedésében, Gombos István fűszerkereskedésében az Adamovics utcában és a Református Olvasókörben. — — — Telefon 28-24.

ELŐADÁS UTÁN TÁNC

432.

A diadalmas óceánrepülés

Hughes átrepülte Szibériát és már Newyorkhoz közeledik

Newyorkból jelentik: A newyorki rádióállomás közlése szerint Howard Hughes amerikai repülő csütörtökre virradó éjjel 1 óra 18 perckor leszállt az alaskai Fairbanksban, miután átrepülte Kelet-szibériát. Két óra 35 perckor a gép tovább indult Amerika belseje felé. A Jakuck és Fairbanks közti 3330 kilométer távolságot a gép 12 óra 17 perc alatt tette meg. Ez az utszakasz a viládkörüli repülés egyik legveszélyesebb része volt, mert a gép utja a vad szibériai puszták felett vezetett át.

A gépről közölték, hogy a Fairbanks és Newyork közti távolságot valószínűleg nem teszik meg leszállás nélkül.

Ujabb jelentések szerint Hughes már az amerikai szárazföld felett repül és csütörtök reggel 8 órakor a Nagy Rabszolga Tó felett haladt át. Hughes rádióüzenetben közölte, hogy egy óra tájban üzemanyag felvétele céljából leszállt Winnipegben.

A késő délutáni órákban érkezett jelentések szerint Hughes gépe Alberta felett nagy zivatarba került. Fairbanksban a gép 2650 liter üzemanyagot vett fel, mert nem tudott volna felszállni.

A repülő newyorki főhadiszállása négy és fél órán át nem tudott a géppel érintkezésbe jutni, valószínűleg a légköri zavarok miatt.

Catherine Hepburn, az ismert filmszínésznő, aki Hughes menyasszonya, el akarta kísérni viládkörüli útjára, de Hughes ezt nem engedte meg. Catherine Hepburn 80 óra óta a rádió mellett ül és hallgatja a repülőgépről érkező híreket.

HUGHES FOGADTATÁSÁRA NAGY ELŐKESZÜLETEKET TESZNEK NEWYORKBAN

Newyorki jelentés szerint Hughes csütörtök délután 14 óra 38 perckor leszállt a minneapolis-i repülőtéren. A Fairbankstól Minneapolisig terjedő 3.932 kilométeres utat 12 óra alatt tette meg, még pedig igen rossz időben. Minneapolis már csak 1.600 kilométerre van Newyorktól. Amikor megérkezett híre, hogy Hughes leszállt Minneapoliban, Newyorkból valóságos népvándorlás indult meg a repülőtérré felé, ahova az esti órákban várják Hughes-t.

Ha nincs fiatalítási ügy, az gazdaság is jó...

Elfogták a noviszádi Stolz-villa befőrőjét

A zsákmányolt holmif Márics Ráda értékesítette, a fiatalítási ügy hírbedi hőse

Jelentették már, hogy

Stolz János noviszádi nagykereskedő, a Stolz Henrik fia cég betagjának villájában betörök jártak.

Stolz Jánosnak a Szuvoborszka utca 10. szám alatt van villája, amely Noviszád egyik legszebb ilyenmű építménye. A betörő vasárnapra virradó éjszaka hatolt be a villába, azonban, hogy mit vitt el, azt egyelőre nem tudták megállapítani, mivel Stolz János és családja nyaralásra utazott Csehszlovákiába.

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást. Nikolics Zsivota detektív Gajtovics rendőrtisztviselő, a büntügyi osztályfőnök helyettesének utasítására körütekintett az ismert rovtomultu egyének között és feltűnt neki, hogy egy

Sztankov Jován nevű noviszádi születésű fiatalember felettébb gyanúsán viselkedett.

Sztankovnak már kisebb lopások miatt volt a rendőrséggel dolga és ezért a detektív vállaltára fogta.

Sztankov rövid tagadás után beismerte, hogy ő a betörés tettese.

Elmondta, hogy vasárnapra virradó éjszaka keresztüllugrofta a villa kerítését, átkulcsal ment be a lakásba és onnan aranyláncot, briliáns mellűt, valamint aranyórát vitt el.

Ezeket a tárgyakat átadta a barátainak, Márics Ráda, Cservenák Jozsip és Dulics Alekszandar noviszádi fiatalembereknek, hogy értékesítsék.

Barátai el is adták az ékszereket és a pénzt együttesen elmulatták.

A rendőrség letartóztatta a betörő barátait is. Közűk van Márics Ráda, aki a dr. Uzelac-féle hírbedi fiatalítási ügy főszereplője volt. A lopott ékszereket szintén megtalálták.

Sztalin ráparancsolt Litvinovra, hogy válon el száműzött feleségétől

Stockholmból jelentik: Egy skandináv követ, aki három évig

a szovjetkormány mellett teljesített szolgálatot, a Litvinovnéról szárnyrakelt hírekkel kapcsolatban közölte, hogy Litvinov angol származású felesége már több év óta orosz állampolgár volt. Né-

lány hónappal ezelőtt az asszony egy levél kíséretében visszaküldte Sztalinnak a kommunistapárt igazolványát. A levélben azt írta, hogy borzalommal töltik el azok a büntények, amelyeket Jezsov ártatlanok ellen elkövetett és ezért nem akar többé a párt tagja lenni. Életét csak az mentette meg ezek után, hogy a külügyminiszternek a felesége, de Sztalin hadéktalanul felszólította Litvinovot a válásra. Az asszonyt egyidejűleg a szibériai Szverdlovszkba száműzte, ahol angol nyelvelőket ad, hogy eltarthassa magát. Litvinovot rendkívül bántotta ez a helyzet, mert gyengéden szereti feleségét. Ezért néhány nappal ezelőtt Szverdlovszkba utazott feleségéhez és rá akarta venni, hogy az asszony a nyilvánosság előtt ismerje be tévedését. Litvinovné a kérést elutasította.

A lánya huszonhárom ezerdinárosból álló nyakláncot hordott

és ezért meg kellett halni egy sabáckörnyéki gazdag földművesnek

Borzalmas rablógyilkosság történt Sabác közelében Zsabar faluban. Ismeretlen tettesek

éjszaka behatoltak Milosevics Milivoj duzzgazdag földműves házába, a földművest megölték és készpénzét elvitték.

Milosevics Milivoj nemcsak arról volt híres a környéken, hogy duzzgazdag ember, hanem arról is, hogy vagyonát szerette fitogtatni. A lányának olyan nyakláncot csináltatott, amilyent még a környék nem látott.

Huszonhárom vadonatúj ezerdinároszt berámáztatott kis fémkeretekbe üvegfedél alá, a fémkereteket nyakláncra fűzte és eladó lánya nyakdiszkrét hordta a huszonhárom ezrest.

Igy járta anyjával együtt a vásárokat várva, hogy pénzének mutogatásával gazdag völegényt szerezzon magának.

Kedden anyjával együtt ismét vásáron volt, ahol az ezresekből összeállított nyaklánc mindenkinek feltűnt. Valószínűleg ekkor határozta el magát a vásár két résztvevője, hogy Milosevicsét kirabolja. Éjszaka két ismeretlen fel-fegyverkezett ember hatolt be a házukba, egyik őrt állt az ajtóban, a másik pedig felköltötte Milosevicsot és ráparancsolt, hogy adja át a pénzt.

Milosevics ellenkezni próbált, mire a rabló kétszer rálőtt és a gazdálkodó véresen esett össze.

A felesége segítségül kiáltozott, de a rabló őt is lelötte. A súlyosan sérült asszony ezután átadta minden készpénzüket,

átadta a bekerekezett huszonhárom ezerdinároszt is.

A rablók ezután eltávoztak.

Milosevics Milivoj az egyik golyót a hasába kapta és reggelre belehalt sérülésébe. A feleségének hátába hatolt a golyó és műtéttel eltávolították.

A rablókat még nem sikerült kézrekeríteni.

Imrédy és Kánya három napot töltenek Olaszországban

Budapestről jelentik: Imrédy és Kánya miniszterek római utazására minden előkészület megtörtént. A két kormányfő vasárnap utazik el Budapestre és hétfőn érkezik az olasz fővárosba. Imrédy utjára felesége is elkíséri. A hivatalos kíséret tagjai: Csáky István gróf rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, Szentistvány Béla miniszteri tanácsos, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője, továbbá a magyar miniszterelnök és a külügyminiszter személyi titkárai. A hivatalos program három napig tart. Imrédy Mussolini miniszterelnökkel tárgyal és — mint jelentették — Castel Gandolfóban kihallgatáson jelenik meg XI. Pius pápánál is.

Mint Rómából jelentik, a Giornale d' Italia a látogatással kapcsolatban ezeket írja: A megbeszéléseken megvizsgálják mindazokat a kérdéseket, amelyek közelről érintik Olaszországot és megtárgyalják az időszerű nemzetközi ügyeket is. A lap szerint ez a látogatás jelentékeny hasznára lesz a nemzetközi helyzet tisztázásának Európának ama vidékein, ahol Olaszország és Magyarország politikai és gazdasági érdekei teljes mértékben megegyeznek egymással. A magyar miniszterelnök világos, egyszerű, kiegyensúlyozott, derűs és őszinte politikát folytat, ennél fogva kiválóan alkalmas arra, hogy megértse és méltányolja Mussolini Olaszországának politikai légkörét.

Megjelent a szállodák osztályzásáról és a szállodai, valamint a kávéházi árak megállapításáról szóló kormányrendelet

A szállodákat és panziókat négy osztályba sorozzák

A Hivatalos Lapban tegnap rendelet jelent meg a szállodai üzemek osztályozásáról és az árak kötelező maximumáról. A rendelet a szállodákat és panziókat négy osztályba sorolja. A rendelet az első és másodosztályú szállók részére előírja, hogy teljesen meg kell felelniök minden modern kényelmi követelménynek. A szobákat hideg és meleg vízvezetékekkel, központi fűtéssel, a kiszolgálószemélyzet hívására szolgáló csengővel kell ellátni, azonkívül a személyzet egyenruhába öltöztetendő.

A harmadrendű szállókban szintén folyóviznek kell lenni minden szobában, azonkívül kályhának, amely nem lehet vasból való. Emellett fürdőszobának és telefonnak is kell lenni a szállóban.

Az összes többi szállók a negyedik

osztályba jönnek.

Az elsőfoku közigazgatási hatóságnak kötelessége minden harmadik évben felülvizsgálni a szállókat és megállapítani, hogy megfelelnek-e az előírásoknak.

A turistahelyeken lévő valamennyi szálló, vendéglő, kávéház, panzió tulajdonosának

legkésőbb minden év januárjának végéig be kell nyújtani az elsőfoku közigazgatási hatósághoz az egész évre szóló árjegyzéket.

Az árjegyzék az elsőfoku közigazgatási hatóság jóváhagyása után lép életbe, amíg a jóváhagyás meg nem érkezik, a régi árjegyzék érvényes.

A rendelet ellen vétőket 200 dinártól 10.000 dinárig terjedhető pénzbüntetésre ítélik.

Földrengés Bukarestben és Egerben

Emberéletben nem esett kár

Bukarestből jelentik: Csütörtökre virradó éjjel Órománia területének nagy részén földrengést érezték. Bukarestben az első rengést 10 óra 15 perckor érezték, az utolsó pedig 10 óra 29 perckor volt. A rengés fészke Bukaresttől 155 kilométerre, a román petróleumvidéken volt. Különösen Moreniben és Ploestiben volt erős a rengés és ott anyagi károkat is okozott.

Bukarestben a földrengés nagy rémületet keltett. Minthogy a földlökések sokszor megismétlődtek, az emberek a házaikból az utcákra menekültek. Ez alkalommal több ember könnyebben megsebesült. Arról nincs hír, hogy halálos áldozata is lett volna a földrengésnek.

Budapesti jelentés szerint a földrengést csütörtök este Egerben is érezték. A mozgás egy erősebb földlökésből állott és jól hallható földalatti moraj kísérte. A rengés nem okozott kárt. A budapesti földrengéstani intézet jelentése szerint Egerben 8 óra 55 perckor érezték a rengést. A földmozgást csak azok figyelhették meg, akik ebben az időpontban nyugodtan ültek.

A romániai földrengést a budapesti intézet készülékei csütörtök este 9 óra 16 perc és 36 másodperckor jelezték. A készülék legnagyobb kitérése két és fél milliméter volt. A rengés 800 kilométer távolságból jött. A földmozgás Budapesten 15 percen át tartott.

Az „Obzor“ a várható képviselőválasztásokról

Az Obzor tegnapi száma cikket közöl, amelyet a beográdi »Vreme« is átvész és épen ezért bir jelentőséggel. Az Obzor foglalkozik dr. Sztojadinovics Milán miniszterelnök szkoplyei és dr. Korosec Antun szvetatrojicai beszédeivel és ezzel kapcsolatosan azt írja, hogy dr. Sztojadinovics kijelentette, hogy a választások jövő évben lennének, de nem tartja kizártnak, hogy előbb is lehessenek, dr. Korosec pedig kijelentette, hogy minden nap és minden órában készen kell állani.

Az Obzor szerint

sok jelhől lehet arra következtetni, hogy rövidesen választások lesznek. Elsősorban a jó termés az, amely lélektanilag igen fontos tényező. Ezenfelül a kormánykörök véleménye is az, hogy az általános politikai helyzet nagyon kedvező a jugoszláv radikális egység pártjára és különben is szokássá vált a szkupstina feloszlátása, még mielőtt mandátuma lejárt volna.

Kormánykörök azt is remélik, hogy az új választáson a jugoszláv radikális egység pártja megerősödve kerül ki.

A mostani szkupstinát még Jevtics választotta és abban a jugoszláv nemzeti pártnak sokkal több képviselője van, mint amennyi a nép körében levő híveinek arányában megilletné. Ezenfelül dr. Korosec az 1935 évi választásokon nem vett részt, dr. Szpaho és hívei ellen pedig olyan erős volt a nyomás, hogy

szintén nincs megfelelő számú képviselője a szkupstinában.

Mindezek a körülmények — állapítja meg az Obzor — arra engednek következtetni, hogy választásokra már az idén és nem jövőre kerül sor. Valószínűnek tartja azt is, hogy a választások ősszel lesznek még pedig valószínűleg a mai választói törvény alapján, amelyet esetleg kissé módosítanának. Új törvényt aligha lehetne őszig megvalósítani és ezért látszik valószínűnek a lap szerint, hogy a mostani választói törvény előírásai alapján tartanak meg az új választásokat. Jankovics Gyura egyik legutóbbi beszédeben szintén hangoztatta, hogy az új választás igen nagy fontossággal bír és a választóknak ekkor kell majd nyilatkoznok, hogy jóváhagyják-e a kormány politikáját, vagy sem. Az Obzor szerint a kormány ezeken a választásokon a szerb, szlovén és muzulmán választók óriási többségének szavazatát fogja megkapni, úgyhogy egy oldalon lesz majd dr. Sztojadinovics, dr. Szpaho és dr. Korosec, mint a szerbek, muzulmánok és szlovének képviselője, míg a másik oldalon dr. Maček foglal helyet, mint a horvátok képviselője. Ez az új politikai helyzet új négyéves szakra lenne érvényes. Az Obzor cikke végén leszögezi, hogy a választáson két csoport áll majd egymással szemben: a földműves-demokrata koalíció és az egyesült ellenzék az egyik oldalon, a jugoszláv radikális párt pedig a másik oldalon.

Betiltják a zsidó kereskedelmi utazók működését Németországban

Berlinből jelentik: Rendszeresen és egyre gyorsabb ütemben folytatódik a német birodalomban

a zsidók kiküszöbölése a gazdasági élet minden terén.

Legujabban a zsidó kereskedelmi utazók kikapcsolása van folyamatban. Ebben a foglalkozási ágban a multban a zsidók igen nagy számban voltak képviselve és éppen ezért a kiküszöbölési folyamat nehezen halad előre. Az utóbbi hetekben azonban a lapok hirdetései között

mind gyakrabban voltak olvashatók olyan hirdetések, amelyekben

árja kereskedelmi utazókat keresnek.

A Schwarzes Korps, az SS hivatalos lapja, az utóbbi hetekben cikksorozatban foglalkozott ezzel a kérdéssel és felszólította az illetékes érdekképviseleteket, hogy ezzel a kérdéssel tüzetesen foglalkozzanak, mert rövid időn belül nem szabad a német birodalomban nem árja kereskedelmi utazónak működnie.

SZENT-GYÖRGYI EGY ÉVRE KÜLFÖLDRE UTAZOTT

Szegedről jelentik: Szent-Györgyi Albert professzor szerdán egyeztetési tartózkodásra feleségével együtt külföldre utazott. Először a svájci Alpokban turistáskodnak, majd Belgiumba mennek, ahol a Nobel-díjas professzor a lüttichi egyetemen felesztendeig előadást tart. Utána Amerikába utazik, ahol ugyancsak félévig előadást tart az egyik ottani egyetemen és meglátogatja a Rockefeller-intézetet is.

SZOVJET-ANGOL MEGNEMTAMADÁSI SZERZŐDÉS KÉSZÜL

Londonból jelentik: Hitelesnek látszó értesülések szerint Szovjet-Oroszország a francia kormány

tanácsára kölcsönös megnemtamadási és támogatási szerződést akar kötni Angliával. A kéthónapi távollét után Londonba visszatérő Majszki szovjetkövet Sztalin ezirányu teljes felhatalmazásával érkezik vissza.

A CSIKÁGÓI KÖRHÁZBAN AZ ÁPOLÁSI KÖLTSÉGEK KIFIZETÉSÉIG ZÁLOGBAN MARADT EGY CSECSEMŐ

Kíváncsi vagyok, hogy ha a szülők Ez adósságot ki nem fizetik, Ennek kielégítésére vajjon A zálogtárgyat elárverezik? S ha dabra kerül e sűrű jóság, Hogy a költséget így fizesse ki, Az árverező bábész nép között Akad-e egy is, aki megveszi?

FANYAR TÓBIÁS

A Vatikán lapja a németországi katolikusok helyzetéről

Rómából jelentik: Az «Osservatore Romano», a Vatikán hivatalos lapja «A vallási helyzet Németországban» cími alatt cikket közöl, amelynek adatai Grosber Konrád freiburgi érsek hivatalos közleményéből valók. A lap rámutat arra, hogy az a sötét kép, amelyet az érsek egyházmegyéjéről festett, egész Németországra alkalmazható. Az okirat hét fejezetből áll, amelyek közül az első a vallásellenes propagandáról szól és amelyben megállapítja, hogy Rosenberg Alfréd keresztényellenes eszméit gyűléseken, előadásokon és a napisajtóban behatóan és állandóan tárgyalják és ismertetik. Rámutat arra, hogy «az erkölcspercek» milyen nagy megütközést váltottak ki a közvéleményből és rámutat arra az általános «apostáziára», amelyet azáltal akarnak elérni, hogy a tanítókat csak a nemzeti szocialista szempontból megbízhatók közül nevezik ki. A freiburgi érsekségben 1937-ben 3317 személy hagyta el az egyházat.

A második fejezet Rosenberg «A huszadik század mítosza» című könyvével foglalkozik, amelyben hadat üzen a keresztnek. Számos esetet ismertet, amikor a keresztet eltávolították, megsemmisítették vagy elégették. A harmadik fejezet a vallási szabadság korlátozásáról szól. Templomokat zárnak be, funkcionáriusoknak megtiltják az istentisz-

teleteken résztvenni és gyermekeiket sem engedik a templomba. A konkordátumban foglaltakkal szemben betiltották a katolikus népegyletet, amelynek a freiburgi egyházmegye területén 30.000 tagja volt. Vagyonát elkobozták. A katolikus szakszervezeteket üldözik. A katolikusok nem alakíthatnak sportegyesületeket, sőt a katolikus segélyakciót is betiltották.

Az Osservatore Romano rámutat arra, hogy mindezek az intézkedések vallásellenesek. Ezzel kapcsolatban rámutat a lap arra, hogy milyen nehézségeket támasztanak a katolikus templomokban a prédikációk megtartásának. Az okirat rámutat arra, hogy mennyi papot tartóztattak le a freiburgi egyházmegye területén. Baden tartományban 21 papot tartóztattak le. Sok katolikus lapot mint nemkívánatosot beszüntettek. Felmenti a vallásoktatásnak az iskolákban való beállítását is. A freiburgi egyházmegyében 32 tanárnak betiltották a vallásoktatás tanítását. Teljesen lehetetlenné tették a biblia tanítást is az összes iskolákban. A cikk végül a katolikus egyesületek betiltását és a katolikus jótékony egyesületek betiltását teszi szóvá, annak jeléül, hogy mennyire elnyomják a katolikus vallást Németországban.

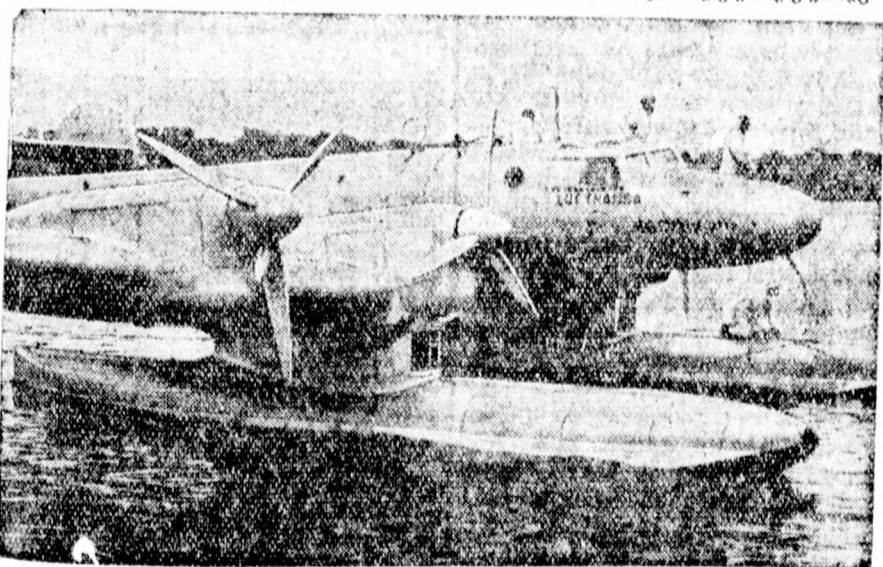
Greta Garbo -

és az amerikai férfiak

Az egyik newyorki lap furcsa kérdést intézett olvasóihoz: «Elvonná-e Greta Garbót feleségül? Az amerikaiak nagyon szeretik a körkérdéseket és ezúttal is százezerszámra válaszoltak a lapnak. A beérkezett válaszok eredményét most tette közzé a lap — és ebből kiderült, hogy az amerikai férfiak többsége nem volna hajlandó házasságot kötni a világhírű mozisztárral. Hatvanöt százaléka a vála-

szoknak elutasító volt. Mint írják: Greta Garbót szívesen nézik meg egy-egy újabb szerepében. — de a vele való házasságot veszélyesnek tartják. Még abban az esetben is, ha szállítja igényeit.

Ugy látszik, az amerikai férfiak — éppúgy, mint a világon mindenütt — házastársnak még ma is inkább az örök asszonyideált óhajítják és nem a sztárt, akinek jöhrnevét éppen a házasságukkal kapcsolatban világra röpített üzleti reklámok csorbítják. Nincs kizárva, hogy a szavazás eredményének konzekvenciáit most már a filmgyárosok reklámirodáiban is levonják.

Rendes repülőjártat Németország és Newyork között

Az amerikai és portugál kormányok jóváhagyása után a német Lufthansa július közepétől október végéig a Lisszabon—Horta—Newyork vonalon kísérletképpen rendszeres postarepülő járatokat indít az Atlanti Óceán északi része felett. A repülőgépek hetenként egyszer indulnak mindkét irányban. Az idén összesen 28 óceánrepülést terveznek. — Képzünk a négy Junkers-nebéljaj motorral felszerelt «Nordwind» tengeri repülőgépet mutatja, amelyet az Atlanti Óceán átrepülésére fognak használni

HÍREK

MAGYAR SZÜLŐK! MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTOK GYERMEKEITEKET!

— **IDŐJÁRÁS.** A középeurópai hideg levegő beáramlása Jugoszlávia nyugati felében is érezhető, ahol beborult és átmeneti esők is voltak. Az ország keleti felében még derült, meleg volt az időjárás. A legalacsonyabb hőmérséklet Kruševácon 7 fok, a legmagasabb Mosztárban 34 fok volt.

Időjárás: Valamivel hűvösebb idő várható, a nyugati részekben kiderül, a többi vidékeken részben felhős lesz az idő, helyenként esővel és zivattal.

— **A kenyér története.** Kevesen tudják, hogy a kenyeret nem olyan régen fogyasztják mai formájában. Pedig a gabona már évezredek óta szolgál az emberiség táplálékául. Az élesztővel készült kenyeret csak akkor kezdték használni, amikor a sörfőzés európa-szerte kezdett elterjedni. Még 1666-ban a francia kormány megkérdte az orvosi fakultást, hogy engedélyezhető-e az élesztő használata s azt a választ kapta, hogy az élesztő ártalmatlan, mert a víz és árpa rothadásának terméke. A kenyér érdekes történetéről közöl képekkel illusztrált cikket az Ifjúság most megjelent júliusi száma. Egy másik cikkben Szegedet ismerteti, a szabadteri játékok városát. Megrázó tudósítás számol be az idegen légióban szolgáló magyar fiúk szenvedéseiről. Megható sorokban bucsuzik az Ifjúság dr. Várady Imrénétől. A magyar írók és költők arcképcsarnokában ezúttal báró Josika Miklós jelenik meg, aki a magyar regényt elindította a siker útjára. Sok más érdekes cikk, kedves diáktörténet, elbeszélés, vers, gazdag rajtvény, sakk, bélyeg és cserkészrovat, rengeleg kép teszi változatossá és teljessé a nivós lapot, amelynek egész évi előfizetési ára tíz dinár. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóirodával: Petrovgrad, dr. Tirs utca 3.

— **Befejeződött a topolai aratás.** Topola határában az aratás már teljesen befejeződött. A munkások és munkaadók még az aratás előtti megegyeztek és így a munkában sehol sem volt fennakadás. A cséplés már megkezdődött és nemcsak mennyiségileg kitűnő a termés, hanem minőségileg is. A cséplések eddigi eredményei szerint holdanként átlag 13—14 mészsa buza termelt, a fajsúly 80 százalékos. Az újbuzáért a piacon 150—160 dinárt fizetnek. A pékek még nem szállították le a kenyérrakat.

— **Pánik tört ki a Labud gőzös utasai között.** Tegnap számunkban már jelentettük, hogy a Labud nevű gőzhajó, amely a beogradi Jezdics hajózási vállalat tulajdona és amely Petrovgrad és Itebej között közlekedik, útja során kigyulladt. A hajó egészével kapcsolatosan megjelent a bezejsvetivszuragi csendőrségen Perkovic Máté oltani gazdálkodó, aki szintén az égő hajó utasa volt és kijelentette, hogy a benzint, amelytől a hajó kigyulladt, nem egy ismeretlen román gazdálkodó csempészte a hajóra, hanem az a hajózási vállalat tulajdonát képezte. A hajó égése során az utasok között pánik keletkezett és többen a vízbe ugorva a partra uszlak az égő hajóról, többen pedig égési sebeket szenvedtek. A sérülteket dr. Wacker János bezejsvetivszuragi orvos részesítette segélyben és többieket közülük a petrovgradi kórházba utalt gyógykezelés végett. A vizsgálat a hajótűz ügyében tovább folyik.

— **Műsoros kerti est a szombori Kaszinóban.** A szombori Magyar Iparos Dalárda július 16-án, szombaton este 7,9 órai kezdettel a Kaszinó kerthelyiségében táncal egybekötött műsoros kerti estet rendez. Nagy érdeklődés előzi meg Koncz Andrásnak, a szombori Magyar Iparos Dalárda volt tagjának s jelenleg a zágrebi zenekonzervatórium hallgatójának felléptét, aki a műsor keretében két dalt énekel. Adalárda férfikara is fellép és egy Demény-szerzeményt ad elő, amellyel nemrég Noviszádon átütő sikert aratott. Három egyfelvonásos vígjáték teszi teljessé a válogatott műsort, amely bizonyára meg fogja nyerni a közönség tetszését. Belépődíj személyenként 10 dinár. Kedvezőtlen idő esetén az előadást a Kaszinó nagytermében tartják meg.

— **Különös halálos szerencsétlenség Lukinoszelen.** Különös körülmények között történt halálos végű szerencsétlenség Lukinoszelo községben. Kiss Mihály az uradalmi halastó 55 éves öre, ellenőrző körútját végezte. Társaságban volt Molnár István és Huszta János földműves. Miközben a tó partját járták, hirtelen égháboru kerekedett és egymást érték a villámcsapások. Az egyik villám közvetlenül a közelükben csapott le és Kiss anyira megijedt, hogy elejtette szolgálati kétesővű puskáját, amely a rázkódtatástól elcsúszt és a golyó Kiss mellébe fúródott. A szerencsétlenül járt őr néhány perc múlva kiszenvedett, mert a golyó a szívet érte.

— **Bácspetrovoszeli hírek.** Gutwein Ferenc kereskedősegéd a szállásuk padlásán egy karikázott lábu foglyot fogott ezzel a felírással: 120.295 ornit Budapest. Az állatot a tulajdonos tovább neveli. — A községi előljáróság utasította a cséplőgépek tulajdonosokat, hogy ha gépeikkel gyalogjárón mennek át, azt előbb szalmával, vagy szárral fedjék be, nehogy a téglákat összezúzzák. — A járási főszolgabíró az állatpiaci zárlatot feloldotta. — A községi előljáróság közli, hogy a vrsaci borkezelőintézet iskolájába

augusztus hó elsejéig vesznek fel tanulókat. A felvételi kérvényeket a járási főszolgabíróhoz kell beadni. — A kötelező testnevelési gyakorlatok a nagy munkaidőre való tekintettel augusztus hó elsejéig szünetelnek. — A községi előljáróság figyelmezteti a gazdákat és a géptulajdonosokat, hogy a cséplés idejére egyezzenek meg a munkásokkal, mert az előljáróság a közvetítő szerepet nem vállalja. — A rendőrség elfogta Salin Markó huszonhárom éves bocsári születésű cigányt, aki Vranycvo község határából lovat lopott. A rendőrség a lovat az alsó rétből az egyik kunyhóban megtalálta. A cigányt kihallgatása után átadták a bíróságnak. — Az önkéntes tüzoltótestület az udvarokban való cséplés idejére a katolikus templom tornyában őrszolgálatot rendelt el. — Az eddigi próbacséplés eredménye lánconként 18—20 métermészsa. A termés minősége igen jó. — Az idén a Tisza partján tömegesen tanyáznak a partifecs-kék, ami az öreg halászok szerint hosszantartó forró nyarat jelent.

KÖZGAZDASÁG

A Prizad megkezdte a buza vásárlását

Az új buzaárak 37.3 százalékkal magasabbak a liwerpooli tőzsdén jegyzett világparitásnál

A Reggeli Újság tegnapi számában beográdi telefon jelentés alapján már ismertettük a Prizad buza árát. A Prizad által kiadott hivatalos jelentés szerint tegnap már meg is kezdte a buza vásárlását. Ugyancsak hangoztatja a

USZÁLYARU:

franko uszály, a rakodó helyen július 31-ig provinciák szerint:	
Tisza I (az északi határtól Csurogig)	80 kg-os 2%-os Din. 160
Tisza II (Zsabalától a Tisza torkolatáig)	79/80 kg-os 2%-os Din. 159
Béga	79/80 kg-os 2%-os Din. 158
Tisza csatorna (Kulától Gradistéig)	80 kg-os 2%-os Din. 157
Duna csatorna (Crvenkától Bezdánig)	78/79 kg-os 2%-os Din. 154
Kralj Alekszandar csatorna	78/79 kg-os 2%-os Din. 154
Duna, bácskai, bánáti és baranyai	78/79 kg-os 2%-os Din. 150.50
Duna, szerémi és Dráva szlavóniai	78 kg-os 2%-os Din. 150.50
Duna, szerbiai	77/78 kg-os 2-3%-os Din. 148.50
Száva (szerbiai, szerémi és boszniai)	77/78 kg-os 2-3%-os Din. 147.50

VAGONARU

franko vagon a diszpozíció kiadása 1938 július 31-ig, provinciák szerint:	
felsőbácskai és felsőbánati	80 kg-os 2%-os Din. 154
többi bácskai, bánáti és baranyai	78/79 kg-os 2%-os Din. 152
szerémi és szlavóniai	78 kg-os 2%-os Din. 144
szerbiai fővonalon	77/78 kg-os 3%-os Din. 141
szerbiai keskenyvágányu	77/78 kg-os 3%-os Din. 141
délszerbiai, szkoplyei paritásban	77/78 kg-os 3%-os Din. 141

Az uszály rendelése és a vagon-áru diszponálása mindig a vevő választása szerint történik. A fenti ár csak új, száraz, egészséges, tiszta buzára vonatkozik. Régi buzával kevert új búzát nem vesz át a Prizad. A kártévek által megharapott, torított vagy más hibás magokat a megfelelő bonifikáció leszámitásával számítják. A Felsőbácska a következő területet öleli fel: Aleksza Santics állomástól Szuboticián keresztül

Szentáig, Szubotica állomástól Horgoson és Sztára kanizsán át Szentáig, Szentától B. Petrovoze- lőig, Szuboticiától Feketies-Szeki- csig és Szuboticiától Dubokáig.

A Felsőbánát a következő terü- letekre vonatkozik: Vel, Kikinda állomástól Szveti Hubertig, Kikinda állomástól Ban, Arangyelo- voig, Kikinda állomástól Draguti- novóig és Dragutinovótól Gyá- láig.

Azt az árut, amelynek hektoliter sulva két kilóval könnyebb az előirtnál, vagy amelyben 2%- nál magasabb a tisztátalanság, nem veszik át. A bonifikáció meg- állapításánál annak a tőzsdének a szokványai a mérvadóak, amely- nek alapján az üzletkötés történt. Amennyiben a minőséget például 77-78 kg-os 2-3%-os alapra álla- pították meg, akkor az eladó kiló- lóval könnyebb búzát szállíthat, a legalsóonyabb hektoliter súlynál.

illetve a % eggyel több lehet, míg a bonifikáció megállapításánál a költveiben megállapított tőzsdé- szokványok az érvényesek. Nagyobb hektoliter súlynál sem fi- zetnek többet.

Kereskedőktől a kiviteli tarsi- ság uszályárut legalább tíz vagon- mennyiségűt vesz át egy uszály- rakodó helyen, míg vagonárut csak 5 vagonról kezdve vesz át ugyanazon az állomáson. Terme- lőktől vagy szövetkezetektől uszály vagy vagon árut öt vagon- tól kezdve vesz át ugyanazon az állomáson.

Az átvételi feltételek nagyjában ugyanazok, amelyek az előző években voltak és amelyeket a Prizad iródájában mindenki meg- tekinthet.

Az új búzából készült fehér kenyér 2.50 dinárba fog kerülni

Néhány nappal ezelőtt, amikor 160 dináros buzaárakkal kellett még számolni, megírtuk, hogy az új búzából készült fehér kenyér 2.75 dinárba fog kerülni. Most azonban, hogy megjelentek a Pri- zad árai, már határozottan meg- állapítható, hogy az új búzából öröktől lisztből sült fehér kenyér kilója nem lehet drágább 2.50 di- nárnál. Tekintve, hogy az új liszt- ből valószínűleg csak a jövő hó- napban kezdenek kenyeret sütni a pékek, augusztusban eszünk majd olesőbb kenyeret. A fehér

kenyér ára maximálisan 2.50 di- nárba, a barna kenyér ára pedig 2 dinárba kerülni.

A kenyér áresését a nagy kö- zönség bizonyára megkönnyebbü- léssel fogadja majd, mert az el- múlt három hónap alatt olyan ma- gas árakat kellett fizetnie a ken- yerért, mintha nem a buzatermő Jugoszláviában élne. A közönség bízik benne, hogy amint a kenyér drágulása általános áremelkedést hozott magával, úgy a kenyér ol- esőbbodása is általános áresést eredményez majd.

82. Fejezet.

GURUL A KOCKA

A vendéglő nagy ivószobája már csaknem tele volt, csak a két főszereplő nem volt még látható. A vörös vendéglős azonban bizto- sította a türelmetlenkedő parasz- tokat és a jobb sarokban levő asz- talt le is foglaltatta részükre.

A parasztok türelmét megfelle- tően próbára tette a két játékos, míg végre tíz óra körül kitárult az ajtó és Boddin Ciril lépett be rajta.

Cirill nagyon szép fiatal em- ber volt, de az izgalmas éjszakák, a gondok mély barázdákat szántot- tak homlokára. Ma különösen izgatott volt, szeméi lázasan tű- ztek és úgy nézett ki, mintha ré- szeg volna. Pedig ma még egy kortyot sem ivott, de az izgatott reménykedés meg a Máriával, a feleségével folytatott párbeszéd hatása nagyon is meglátszott raj- ta.

Egész nap, mint egy árnyék bo- lyongott udvarában ide s tova, ab- ban az udvarban, amely tulajdon- képpen nem is volt már az övé. Néhány hét múlva már el kellett hagynia a házat, mint ahogy azt

(119)

a kövér Izsákkal megbeszéltek.

A délutánt az istállóban töltötte és mereven nézte a lovakat, ame- lyek már nem is voltak az övéi. Ezeket az állatokat is, amelyekre mindig oly büszke volt, ezeket is eljátszotta. Minden, de minden a kövér Izsák tulajdonába ment át.

Végre beállott az est. Ekkor megettette és megittatta a lovakat, mely munkát mindig személyesen végezte el, soha nem bízta másra. Azután bement a lakásába. Fele- ségét egész nap nem látta. Össze- rezzent, amikor eszébe jutott Má- ria, a szegény asszony, aki minde- nét, az egész hozományát reá bíz- ta és most mint koldusnő fogja elhagyni a házat.

Amint a szobába lépett, szótla- nul a kályhához ment és leült egy székre, Mária ezalatt megterítette az asztalt és egy tál párolgó le- vest hozott be. Majd kitálalta az ételt és így szólt a férjéhez:

- Jer vacsorázní, Ciril!
- Köszönöm, én nem eszem!
- Miért nem?
- Nem vagyok éhes!
- Bizonyára megint a vendég- lőben akarsz vacsorázní, mint az utóbbi időben oly gyakran!
- Nem megyek a vendéglőbe

többé! Mit is keresnek ott?

— Hát már nem akarsz többé játszani a kövér Izsákkal?

Ciril ajkába harapott, majd mérgesen így kiáltott a felesé- gére:

— Talán gunyolódni akarsz ve- lem, hiszen nagyon jól tudod, hogy már nincs miibe játszanom, hogy már mindent elveszítettem!

— Oh még van valamid!

Ciril kérdőleg nézett a felesé- gére. Hamarjában nem tudta, mit jelentsenek Mária e szavai, majd így felelt.

— Igen, ha akarnád, volna még valamí, amit feltegyek és bizo- nyos, hogy ezáltal szerencsém volna, hiszen nem lehet az, hogy mindig veszítsék, egyszer csak nyerni is fogok és akkor egy es- párra újra visszanyerhetek min- dent, amit eljátszottam és újra boldogok lehetünk.

— Ugy, komolyan hiszed ezt — mondá halkán Mária és odalépett a férjéhez — hát akkor miért nem teszed, Ciril?

— Mert nélküled, a te beleegye- zésed nélkül azt nem tehetem meg, mert az egyetlen érték, ami- be a kövér Izsák játszani akar — te vagy!

— És te képes volnál engem tényleg odaadni? — kérdezte Má- ria. — Ciril, hát oly kevésbé sze- retsz engem, el bírnád viselni, hogy engem a kövér Izsák, ez utálatos ember karjaiban láss?

A paraszt nem felelt, szeméit erősen a földre szegezte. Majd el- kezdett egész testében remegni és a következő pillanatban átkarolta

feleségét, magához vonta és össze- vi-szi csókolta.

— Nem, nem tudnám elviselni, nem élném túl, ha ezt látnom kel- lené, de nincs más kibúvó szá- monom: a furdokló is belekapasz- kodik a számaszállba és én is egy ilyen furdokló vagyok Mária, de igazad van, gázember volnék, ha megtenném, mert szeretlek és meghalnék, ha téged elveszítene- iek!

Telát szeretsz? — mondá Mária, mialatt kibontakozott tér- je karjai közül — telát meg min- dig szeretsz, Ciril? Igen, akkor én is szeretlek és meghozom azt az áldozatot és beleegyezem, hogy az én személyemet tedd fel a játékra. Menj el a vendéglőbe és kísérelj meg a szerencsédet!

A paraszt felállott helyéről.

— Igen, beleegyezem és ne resz- kessenek a kezeid, amikor a koc- kát dobni fogod!

— Ah, Mária, mily nemeslelkű vagy! Oh bocsásd meg nekem mindazt, amit elkövettem ellened és mondd, hogy megbocsájtod.

Ezzel térdre rogyott a felesége előtt és megcsókolta a ruhája sze- gélyét.

— Ugyan állj fel! Terdelni csak Isten és a szűz Mária előtt szok- tak — mondá az asszony férjét magához vonva — én várni fogok rád, ígérd meg, hogy minden kö- rülmények között visszajössz hoz- zám, még akkor is, ha veszíteni fogsz!

Ezt ígérem!

Ezután Mária maga hozta elő Ciril bundáját és kikísérte a ka-

Boszniát és Dalmáciát a szerémi és szlavóniai malmok 2.50 dináros nullás liszttel látták el

A buzaárak megállapítása a bácskai malmosokat némi tekintetben kellemetlenül érintette. Rámutatnak arra, hogy a szerémi és szlavóniai buzának 144 dináros árban történt megállapítása a szerémi és szlavóniai malmoknak igen nagy előnyt jelent a bácskai malmokkal szemben. Itt nemcsak tíz dinárral olcsóbb buzaáról van szó, hanem ugyanannyi fuvarkedvezményről is. A szerémi és szlavóniai malmok tehát husz dinár árelőnnyel dolgoznak a passzív területeken a bácskai malmokkal szemben. A bácskai malmok csak akkor érhetnek el megfelelő lisztárát, ha a szerémi és szlavóniai buzát és lisztet már teljesen eladták.

□ **Veszedelemes gyümölcsfakártevő tripszek.** Két ilyen igen kártékony tripsz-fajt ismerünk, az egyik Észak-amerikában él, a másik Németországban. Nálunk — tudomásunk szerint — egyik sem honos, éppen azért jó, ha tudunk róluk, hogy meghonosodásuk esetén minél hamarabb tudomást szerezhessünk jelenlétükről, mielőtt komolyabb károkat tehetnének. Az amerikai gyümölcspusztító tripsznek, az Euthrips pyri-nek kártételét legelőször Kalfornia-ban, a Santa Clara völgyében észlelték, innen azonban csakhamar sok szomszédos kerületben megszelesterjedt és mindenütt hatalmas károkat tett. Ez a tripszfaj ugyanis nemcsak a gyümölcsfák leveleit, hanem a virágait is elpusztítja, úgyhogy a megtámadott fák semmit vagy csak igen kevés gyümölcsöt teremnek. Sok gyümölcsstermesztő farmer annyira kétségbe esett a pusztulás láttán, hogy mikor már gyümölcsöse éveken ke-

A zagrebi és szerbiai kereskedők, akik — ugylátszik, már előre sejtették, hogyan fogja a Prizad a buzaárakat megállapítani — eleve kihasználták ezt és eláraztatták Boszniát és Dalmáciát 2.50 dináros nullás liszttel. A szerbiai malmok is nagyon jól tudják majd értékesíteni a szerbiai buzából örölt lisztet, mert az usztipracsi keskenyvágyú vasút révén igen nagy előnyük van a bácskai malmokkal szemben. A bácskai és bánáti buza és lisztárak végleges kialakulása egyedül a kivitelől függ. A külföld kizárólag a kiváló minőségű bácskai és bánáti buzát keresi és ezért külföldön csak ennek értékesítése válik lehetővé.

resztül semmi termést nem adott, gyümölcsfáit kivágatta és diót telepített helyettük, mert a diófákat ez a tripsz nem károsítja. Az amerikai növényvédelmi szervezet külön kísérleti állomást létesített a veszélyeztetett területen és e kísérleti állomás tisztviselői csakhamar megállapították a védekezés eredményes módját. Bimbófakadás utáni nikotinos permetezéssel a tripsz kártételét teljesen meg lehet akadályozni. Egy nagyobb gyümölcsstermesztő kizárta, hogy a nikotinos permetezéssel egyetlen esztendőben oly nagy értékű kártételtől mentesült, hogy ez az összeg több, mint amennyit az Északamerikai Egyesült Államok addig összesen a kísérleti állomásra fordítottak! A német körtetripsz (Taeniothrips inconsequens Uz.) a legutóbbi időig csak Charlottenburg és Werder környékéről volt ismert, 1935 tavaszán azonban már München, Dinkensbühl és Nürnberg környékén is jelentkezett.

A megtámadott gyümölcsfahajtásokat megtekintve, először mindenki fagykára gondolna. A megtámadott bimbók ugyanis megbarnulnak és teljesen elhálnak, a kevésbé megtámadottak pedig barnafoltosak lesznek. A tripsz életmódja a következő: A talajban telelő ivarérett nőstények tavasszal előbujnak, befurakodnak a levél- és virágrügyekbe és szivogatásukkal tönkreteszik azokat. A körtetripszt erősebben károsítja a körtetripszt, mint az almafákat. A nőstények tojásaikat a levelek nyelvébe és a virágok kocsányába tojják. Az ilyen sebzett kocsányú virágokból fejlődött gyümölcsök fiatalokorukban rendszerint elfonnyadnak és lehullanak. A tojásokból kelt fiatal tripszlárvák a fiatal gyümölcsök kocsányait szivogatják és ennek következménye szintén az éretlen gyümölcsök lehullása. A leveleket szivogatva, azok eltorzulását idézik elő. Szivogatásuk következtében a fiatal körtetripszok felbőre felrepedeznek, a cseresznye- és szilvafák éretlen termését pedig elfonnyadnak. Május végén, június elején a tripszlárvák teljesen kifejlődve a talajba vonulnak, ahol bebábozódnak. Évenként csak egy nemzedéke van ennek a kellemetlen tripszfajnak, de — a kártételét tekintve — ez is éppen elég. Ellene is a legjobb védekezés a szappanos nikotindattal való permetezés.

□ **Takarmányok savanyítása.** A MUNKÁÉ Olcsó Népkönyvtáranak kiadásában újabb füzet jelent meg a takarmányok savanyításáról. A füzet szerzője Csiki László gazdasági akadémiai tanár, aki alapos felkészültséggel és nagy szakértelemmel ismerteti ezt a nagyfontosságú gazdasági problémát. A takarmányok savanyításával történő tartósságtételnek, vagyis konzerválásának különösen a csapadékban gazdag országokban van nagy jelentősége. Ezért igen fontos, hogy a mi gazdáink is megismerkedjenek ezzel az eljárással, amelynek révén ugyszólván minden hulladékanyagot megmenthetünk, gyarapíthatjuk téli kész-

leteinket és így csökkenthetjük takarmányozási gondjainkat. Csiki László feltűnően megbízható utmutatást nyújt a takarmány savanyításeljárás-hoz, amely kis és nagy gazdát egyaránt érdekel. A közhasznú füzetet a földművelők legszélesebb rétegének szánta a MUNKÁÉ Olcsó Népkönyvtára. A takarmányok savanyítása c. füzet ára mindössze 1 dinár. Szállítja a MUNKÁÉ kiadóhivatala: Szubotica, Park Kralja Petra 9.

□ **A Jugoszláviai Méhészet** júliusi száma érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Cikkeket írtak a lap jelen számába: dr. Órosi Pál Zoltán, Selmecey János, Eszes László, Tamaskó József. A tartalmas számot a szokásos rovatok és hirdetések teszik teljessé. Jugoszlávia egyetlen magyar nyelvű méhészeti szakújságja megrendelhető a kiadóhivatalnál: Bogojevo, Dunavska banovina.

□ **Párizsba jön Morgenthau amerikai pénzügyminiszter.** Az Egyesült Államok párizsi nagykövete felkereste Bonnet külügyminisztert, hogy a Morgenthau amerikai pénzügyminiszter párizsi látogatásával kapcsolatos kérdéseket megbeszélje vele. Morgenthau július 23-án, szombaton érkezik Franciaországba. Vasárnap és hétfőn Párizsban marad és a francia pénzügyek vezető személyiségeivel folytat tárgyalásokat.

□ **A lengyel külkereskedelmi mérleg deficitje.** Lengyel hivatalos kimutatások szerint ez év júliusában Lengyelország kivitele 87.8 millió zloty, behozatala pedig 98.7 millió zloty volt. A június havi külkereskedelmi mérleg tehát 10.9 millió zloty deficittel zárult, míg május havában a deficit 16.4 millió zloty volt.

Fizessen elő a Reggeli Újságra

puig.
A kapuban még egy darabig némán álltak mélyen egymás szeméibe nézve. Majd Ciril megszólalt:
— Ha szerencsém lesz — mondá — és nyerni fogok, akkor esküszöm neked Mária, esküszöm a Mindenható Istenre és mindarra, ami szent előttem, hogy soha többé az életben kártyát vagy kockát nem veszek a kezembe. Hanem szorgalmasan fogok dolgozni kora reggeltől késő estig és téged szeretett feleségem, mindig tisztelni és szeretni foglak!
Ezzel ismételtén megcsókolta Mária homlokát.
— Menj, menj Isten nevében — mondá Mária és gyorsan visszasietett a házba.
Igy érkezett Ciril a vendéglőbe és ezért látszott belépésekor még oly izgatottnak.
A parasztok üdvözölték őt és kezeiket nyújtották neki, mert mindenki szerette és őszintén sajnálta a szegény parasztot. Ciril barátságosan fogadta a köszöntésüket, majd lassan a részére fentartott asztalhoz lépett.
— Nincs még itt? — kérdé a vörös Ábrahámól.
— Nem, a kövér még nincs itt, de azt üzenete, hogy egész biztosan el fog jönni ma este. Hozzak pálinkát?
— Nem, köszönöm, ma nem iszom!
A vendéglős visszavonult a kályha mellé, míg Ciril kezére hajtotta a fejét és gondolkodott. Azon törte a fejét, hogy miként történhetett az, hogy Mária bele-

egyezett ebbe a piszkos játékba. Tegnap még felháborodva utasította vissza az ajánlatot s ma önként ajánlotta fel magát a játékra. Tényleg szeretetből tette-e, vagy pedig hiúságból, a gazdagság és jó élet utáni vágytól, amelyet nem szeretett volna otthagyni, vagy pedig a kövér Izsák pénze csábította-e őt, de nem, ez nem lehetséges, — háritotta el magától ezt a csuf gondolatot. — Mária, az ő Máriája nem vágyódik ez utálatos férfi vagyona után. Őt csak az igazi, tiszta szerelem bírta ekkora áldozatra!
Igy forogtak a gondolatok Ciril fejében, amikor felpattant az ajtó.
Mindenkori a bejárat felé tekintett, mert azt hitték, hogy a kövér Izsák érkezett, azonban mindnyájan tévedtek.
Két különös alak lépett be az ajtón, két zenészkozdus, mint amilyenek ritkán voltak a környéken láthatók.
Az egyik magas szálas legény volt, rongyos, piszkos köpenybe burkolva. Fején lyukas kalap takarta el szürkülő haját. Arcát dúszes szakáll övezte, amelyből csak az orra és a szeméi látszóttak ki.
Egyik kezében ócska gitár volt, míg a másikban botot fogott, amelyre támaszkodott.
A kísérője köpcös fiatal legény volt és még szegényesebben volt öltözve, mint a társa. Karja alatt egy ütött-kopott trombitát hozott.
A vörös Ábrahám nem valami

szívesen látta az ilyen vendégeket, de többen a parasztok közül így kiáltottak:
— Hagyjátok a két szegény fickót bejönni, hadd muzsikáljanak nekünk egy kissé.
— No, jertek beljebb — kiáltott rájuk a vöröshaju korcsmáros — kaptok jól enni és inni, ha mulatni fogjátok a vendégeimet, mert akkor több italt fogyasztanak.
A zenészek egy sarokba húzódtak, mintegy öt lépésnyire attól az asztaltól, amely Ciril és Izsák részére volt fentartva. Kaptak enni és inni valót és miután jóllaktak, hozzáláttak a dolgukhoz. Az öreg a gitáron játszott, míg a másik a trombitát fújta, amelynek hangja azonban nem sokat különbözött az ökrök bőgésétől.
A parasztok azonban kitűnően tudták élvezni ezt a zenét is. Poharaikat mind gyakrabban ütötték össze és már nagyon hangos lett az ivószoba, amikor hirtelen feltárult az ajtó és belépett rajta... a kövér Izsák.
Könnyen meg lehet érteni, hogy miért viseltetett Mária oly nagy gyűlölettel a kövér uzsorás iránt. Arcvonalairól szinte leritt a gonoszság. Bár már tavasz volt künn, mégis drága bundában jelent meg, mert szeretett ezzel hencegni.
A vörös Ábrahám sietett a bundát lesegíteni róla, miközben a kövér fakeskedő leereszkedő mosollyal fogadta a parasztok köszöntését. Amidőn pedig Cirilt is észrevette, meglepetve szóló:

— Boddin Ciril, te csakugyan itt vagy?
— Amint látod — felelte Ciril röviden.
— És mit akar ez a kolduscürhe itten? — folytatta Izsák a zenészekre mutatva — hallgassatok el ezzel a macskazenével, mert ezt nem tudom hallgatni!
— Hallgassatok el, hallgassatok el! — sietett a vörös Ábrahám a zenészeket utasítani, mert vendégeinek kívánsága szent volt előtte.
A zenészek abba hagyták a muzsikálást, mire csend lett a teremben. A kövér Izsák leült a sarok asztalhoz és így szóló Boddinhoz:
— Akarsz játszani, Ciril?
— Persze, hogy akarok, hiszen azért jöttem ide!
— Úgy, de mibe fogunk játszani?
Ciril szeméi vad tűzben fénylőtek.
— Hogy mibe játszunk? Abba, ami után te leginkább vágyódsz.
— A feleséged lesz a tét?
— Igen, a feleségem!
— Ez már más, akkor játszani fogunk. De beszéljél már a feleségeddel?
— Igen, beszéltem vele!
— S fog engedelmesskedni?
— Ha nyersz, ő a tied!
A kövér uzsorás szeméi élvővára felragyogtak. Majd az asztalra ütött öklével, mire a vendéglős azonnal megjelent.
— Ábrahám, hozd ide a kockákat és két üveg bort a javából, én fizetem!
(Folytatjuk)

Tőzsde

BEOGRÁDI ÉRTEKTŐZSDE

London (egy font) 216.75—214.89, Páris (100 frank) 121.68—120.25, Newyork (100 dollár) 4363.57—4327.26, Genf (100 svájci frank) 1003.52—996.45, Milánó (100 líra) 231.63—228.55, Prága (100 esk) 151.74—150.64, Amszterdam (100 hol. frt.) 2415.01—2400.41, Berlin (100 márk) 1764.40—1750.52, Brüsszel 743.01—737.94, Szaloniki (100 drachma) 29.10—28.40, Varsó (100 zloti) 827—820.72, London magánkliring 238.80—237.20, Berlin magánkliring 1463—1443. — **Allampapírok:** 7%-os beruházási kölesön 99.25—99, 7%-os Hip. bank kötvény —99, 8%-os külföldi kölesön 98—97.50, 7%-os külföldi kölesön 93.25—92.75, kötés 93, 2 és fél %-os Ratna Steta 484—482, 6%-os bégluk 94—93.50, kötés 93.50, 6%-os dalmát agrár 94—, kötés 94. — **Részvények:** Narodna Banka 7300—, Agrarna Banka —233, kötés 235.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Uj buza, bácskai, Szombor környéki 150—152, bácskai 150—152, szrémi 150—152, szlavóniai 150—152, felsőbácskai 150—152, bánáti 148—150, felsőbánáti 150—152. **Uj árpa,** bácskai 63—64 kgos 130—135, szerémi 63—64 kgos 130—135. **Buzaliszt:** Nullás gg és g 275—285, kettes 235—265, ötös 235—245, hatos 215—225, hetes 180—190, nyolcas 110—115. **Korpa,** prompt 105—110. Irányzat: nyugodt.

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Uj buza 78—79 kgos 2%-os bácskai, közep- és felsőbácskai 155—157.50, bácskai tiszai 160—162.50, tiszai uszály 160—162.50, bácskai és bánáti, dunai uszályban 156—158, bégai csatorna 157.50—160, tiszai csatorna 156—158, felsőbánáti 152.50—155, délbánáti 150—152.50, szerémi és szlavóniai 150—152.50. **Uj árpa,** 64—65 kilós bácskai és szerémi 130—135, bácskai 67—68 kilós 135—140. **Tengeri,** bácskai 118—119, bánáti 114—115, indiai paritásban 118—119, dunai tiszai 114—116. **Buzaliszt,** uj buzából bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 275—285, kettes 235—265, ötös 235—245, hatos 215—225, hetes 185—195, hét és feles 135—140, nyolcas 110—115, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 270—280, kettes 250—260, ötös 230—240, hatos 210—220, hetes 180—190, hét és feles 132.50—137.50, nyolcas 110—115. **Buzakorpa,** jutazsákokban bácskai és szerémi 105—110, bánáti 100—105. **Serfészár,** 25 kilós karnákban bruttó nettóért 1250—1275. Irányzat: változatlan. **Forgalom:** közepes.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 7.15—7.70, Prága 64.80—65.20, Berlin 5.63—5.67, London 216.50. **Zürich,** Beograd 10, Páris 12.095, London 21.56 háromnegyed, Newyork 437 háromnegyed, Brüsszel 74.025, Milánó 23.01, Amszterdam 240.725, Berlin 175.75, Prága 15.12, Varsó 82.40, Bukarest 3.25.

ELMARAD A TOKIÓI OLIMPIA?

A japán közegészségügyi miniszter kijelentette, hogy Japán a japán-kínai háboru miatt nem tudja megrendezni az 1940. évi olimpiát. Hivatalos döntés ebben az ügyben holnap lesz, a japán kormány jóváhagyása után. A Japán Olimpiai Bizottság elnöke a sajtónak adott nyilatkozatában bizik abban, hogy Japán majd az 1948. évi olimpia rendezési jogát kapja meg.

Fiússzen elő a Reggeli Ujságra

Noviszád csapata négy nehéz mérkőzés előtt

A noviszádi alszövetség hírei

Az alszövetség fegyelmi bizottsága szerdán este megtartott ülésén felülgesztette a következő futballisták játékjogát: Bajazet Toma (Isztra), Zahoraj András és Zsejber Iván (NFK); kihallgatásuk július 20-án lesz. Ugyancsak felfüggesztette Krnics József (NFK) játékjogát s megindította ellene az eljárást, mert június 12-én a Sztrazsilovó csapatában játszott a kiszácsi Tátra ellen.

Az igazgatótanács tudomásul vette, hogy a malamitrovicai Podrinje egyesület »Zseleznicarsko-Brodarszki SK Podrinje« névre változtatta meg a nevét. A csurugi Hajdukot kötelezte a tanács, hogy a NAK-nak fizesse meg a június 12-én jogtalanul levont 105 dinárt. Tudomásul vette a tanács, hogy a Mitrovicai SK beolvadt a mitrovicai Radnicskiba s ezért az MSK-t törlesre terjeszti fel a JNSz-nek, a Radnicskit pedig kötelezte arra, hogy az MSK tartozásait magára vállalja. Julius 20-ra a tanács a következő játékosokat idézte be kihallgatásra: Majtány Mihály és Rajkovic Szrba (Vojvodina) Augusztin Péter (NFK). Felfüggesztette tisztségétől Veleba Dusánt, a fegyelmi bizottságnak tagját és őt is jú-

lius 20-ra idézte be kihallgatásra. A Sztrazsilovó SC-t felhívja az igazgatóság arra, hogy sürgősen okolja meg, miért szerepeltette a Tátra ellen június 12-én Krnics Józsefet, az NFK igazolt játékosát.

Július 24 és 31-ét az alszövetség fenntartotta magának a Petrovgrad elleni városközi mérkőzések megrendezésére. Augusztus hónapnak ugyancsak két vasárnapját fenntartja magának az alszövetség az Eszaki-serleg-mérkőzésekre.

A mérkőzések valószínű sorrendje a következő:

- Julius 24: Petrovgrad—Noviszád
- Julius 31: Noviszád—Petrovgrad
- Augusztus 7: Noviszád—Oszijek
- Augusztus 14: Szubotica—Noviszád.

Végül felszólítja az igazgatótanács az egyesületeket, hogy 8 napon belül fizessék ki az alszövetséggel szemben fennálló tartozásukat.

A másodosztályú selejtező mérkőzéseken alszövetségi kiküldöttek lesznek: Noviszádon (Isztra—NFK) Lucianovics és Csurgon (Hajduk—Podrinje) Bora Nikolics.

A noviszádi bajnok első ellenfele a nisi bajnok

Hogyan lehet jövőre bejutni a ligába?

A JNSz intézőbizottsága szerdán este megtartott ülésén kidolgozta az 1939—40. évi ligaminősítő mérkőzések műsorát. Az új beosztás, amely az eddigittől lényegesen eltér, a következő: **Első forduló** (1939, június 4 és 11) A) csoport: 1. Zagreb—Szplít, 2. Lyublyana—Oszijek, 3. Szarajevó—Banyaluka, 4. Cetinye erővesztő. B) csoport: 1. Beograd—Petrovgrad, 2. Szubotica—Kragujevac, 3. Nis—Noviszád, 4. Szkoplye erővesztő. **Második forduló:** (1939, június 18 és 25) A) csoport: 1—3 győztesek (a) és

2—4 győztesek (b). B) csoport: 1—4 győztesek (c) és 2—3 győztesek (d). **Harmadik forduló** (1939, július 2 és 9) A) csoport: a—b párok győztesei. B) csoport: c—d párok győztesei. **Döntőmérkőzések** (1939 július 16 és 23) az A és B csoportok győztesei között. A ligaminősítők végső győztese bejut a ligába az onnan kieső 12. helyezett helyébe, viszont a ligaminősítők második helyezetteje minősítőt játszik a liga 11. helyezettjével, mégpedig július 30 és augusztus 6-án.

Budge könnyen győzött Puncsec ellen

A beogradai nemzetközi teniszverseny második napja az elsőhöz hasonló óriási közönséget vonzott a Tasmajdan-pályára. A jugoszláv teniszszók ezúttal is kitettek magukért, legyőzték a félelmetes amerikai Davis-cup párt, Budge viszont Puncsec elleni könnyű győzelmével bizonyította be újra, hogy verhetetlen, ha komolyan veszi a dolgát.

Eredmények: Drobný (csehszlovák)—Mako (USA) 3:6, 6:1, 6:3. Budge—Puncsec 6:2, 6:3. Puncsec, Kukuljevics—Budge, Mako 6:2, 1:6, 7:5, 6:4.

Az amerikai teniszszók a verseny után egy napra Zagrebba utaztak, míg a csehszlovák Drobný Beogradban maradt a Radovanovics elleni mérkőzésre.

Bitókiüldés a ligaminősítőkre

Vasárnap három ligaminősítő reváns mérkőzés lesz, amelyeknek vezetői a következők:

Oszijeken: Szlávia—zemuni Spárta, Bazsant. **Szkoplyében:** Gragyanszki—Kragujevaci Radnicski, Gyóka Zsifkovics.

Varazsdinban: Szlávia—zagrebi Konkordia, magyarországi játékvezető.

Magyar atlétagyőzelmek Finnországban

A magyar- finn atlétikai viadal után a magyar atléták Helsinkiből kirándultak négy finnországi vidéki városba, ahol igen jól szerepeltek s összesen 10 győzelmet arattak eléggé nagy-nevű ellenfelek ellen. Kotka városban

Gyurica, Iglói, Cserna és Kulitz győzött, Kuopio-ban Vadas és Kovács. Tampere-ben Szabó Miklós, végül Enso-ban Nagy, Istenes dr. és Csaplár. A magyar atléták összesen 13 versenyszámban indultak, vereséget csak Gyenes, Darányi és Várszegi szenvedett.

Rövid sport hírek

A NAK teljes első csapatával vasárnap Petrováccon barátságos mérkőzést játszik az ottani Szlovácski ellen.

Az Adria-serleg torna keretében a szusáki Viktória 70:39 arányú győzelmet aratott a szpliti Jadran felett. A vízipólo mérkőzést 6:1 arányban nyerte a szusáki egyesület, amelynek nagy esélye van a serleg megszerzésére.

A Ferencváros vasárnap a Ripensia elleni KK-mérkőzésre alighanem így áll fel: Hada — Korányi, Tátraí — Sárosi III, Polgár, Lázár — Tancos, Kiss, Sárosi dr, Toldi, Kemény.

A hamburgi nemzetközi teniszversenyen Sziget győzött a német (osztrák) Metaxa ellen és Gábor a német Redl ellen, úgyhogy mindkét magyar játékos az elődöntőbe került.

Klagenfurtban augusztus 3-án Bécs — Budapest válogatott ökölvívő mérkőzés lesz, a régi osztrák-magyar viadal helyett.

A magyar-német uszóverseny első napján, holnap, Horthy Miklós kormányzó is megjelenik.

Nuvolari, a világhírű autóvezető, a jövőben újra motoron fog versenyezni.

Létszámemelés a szubotica és a vidéki elsőosztályban

A Zrinyszki, illetve a Dulcisz kérelmét teljesítette az alszövetség

A szubotica alszövetség igazgatótanácsa szerdán este izgalmas ülés keretében rendkívül fontos ügyeket tárgyalt. A szubotica Zrinyszki beadványban kérte az alszövetséget, hogy továbbra is az elsőosztály tagja maradhasson, miután a Szlávia feloszlott és az ő bennmaradásával nem emelkedne a csapatok száma. A Zrinyszki léte érdeke, hogy csapata továbbra is az elsőosztályban maradhasson, mert a gyakorlat azt bizonyítja, hogy a szubotica elsőosztályból kiesett csapat még nem került vissza ugyanoda.

Ugyancsak hasonló okokból kérte a vrbászi Dulcis is, hogy az elsőosztályban maradhasson. A Dulcisz kérelméhez a vidéki egyletek is csatlakoztak, miután a Dulcisz kiesésével jelentős anyagi forrástól esnének el. A cukorgyári csapat ugyanis egyike azoknak a vidéki csapatoknak, amelyek a közönség körében nagyon népszerűek és a csapat bárhol is játszik, mindig nagy közönsége van a mérkőzéseinek.

Az alszövetség igazgatótanácsa hosszas vita után mindkét csapat kérelmének helyt adott, úgyhogy a vidéki elsőosztály létszámát fel-emelte, míg a szubotica maradt a régi, tekintettel arra, hogy a szubotica Szlávia feloszlott.

Ugyanezen az ülésen megválasztották az új bíróbizottság tagjait is. Ezek a következők: Sibalic Radivoj, Cvetkovics Szioján, Beleszlin Milos, dr. Bogdánovics Száva és Boros Miklós.

Olcsó nyaralás

az Adrián

OLVASÓINKNAK LEHETŐVÉ TETTÜK, HOGY AZ IDÉN AZ ADRIAI TENGERPART LEGFENSÉGESEBB HELYEIN, JELENTÉKENY KEDVEZMÉNNYEL NYARALHASSANAK!

A jugoszláv tengerparton félezer-nél több napra lakást és ellátást foglaltunk le, amelyek a nyári időnyben, tetszés szerinti időben igénybe vehetők.

Lakásra és háromszori bőséges étkezésre jogosító jegyek

napi 40.- és 50.- dinárért kaphatók

REGGELI UJSÁG fürdőirodájában. — Köztudomásu, hogy a tengerparton nyaralók

50% vasúti kedvezményben részesülnek

(A REGGELI UJSÁG fürdőirodaja által kedvezményes áron igénybe vehető napi panziók, mind elsőrendűek és rendes árai egyébent 70 dinártól 110 dinárig terjednek).

IGÉNYBE VEHETŐ HELYEK A KÖVETKEZŐK:

- BASKA Strand hotel Volarié 14 nap
- CAVTAT Restoracija Granié 20 nap
- KORČULA Hotel Europa 20 nap
- OMISALJ Hotel Biserka 30 nap
- Hotel-pension
- SELCE Hotel Rokan 15 nap
- MALINSKA Hotel Slavija 20 nap
- SREBRENO Hotel-pension 20 nap
- Srebreno

A TENGERPARTI NYARALÁST IGÉNYLŐ OLVASÓINK JELENTSEK BE:

1. A felsorolt helyek közül, hol és melyik szállodában vagy panzióban kívánunk nyaralni;
2. mikortól meddig (vagyis hány napig) kívánják a felsorolt helyek valamelyikét igénybe venni.
3. A nyaralás megkezdése előtt legalább nyolc nappal kell fürdőirodánknál jelentkezni, hogy a sima elintéztést biztosíthassa.
4. Csak az előre befizetett összegek átvétele után biztosítja irodánk a kiválasztott helyet.
5. Kizárólag a jelentkezés szigorú sorrendjében bocsátja ki irodánk a nyaralásra jogosító kedvezményes jegyeket.
6. A felsorolt helyeken kívül és a megjelölt napokon túl kedvezményes jegyeket az idén nem bocsát ki a fürdőiroda.

Mindennemű felvilágosítást szívesen nyújt a

Reggeli Ujság

fürdőirodaja,

Noviszd, Kralja Petra II. 50

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, NAGY BETUS 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli

ELADÓ

Eladó kovácsműhely teljes felszereléssel, jutányos áron. Kriska György, Angyal Antal leveleivel, Csantavir. 4296

Jóforgalmu kis élelmiszer-üzlet (pijarnica) eladó. Noviszd. Zselyeznicska u. 91. 4335

KIADÓ

Lakás: 3 szoba, lakható előszobával és 2 szobos mellékhelyiségekkel augusztus 15-re olcsón kiadó. Noviszd. Braća Ribnikara 13. 4334

Trgovački Domban (Lloyd)

minden pénteken este

halpabrikás

A halat apatini halász főzi

Bicikli

részletfizetésre, kedvező feltételek mellett kapható. Szakszerű javításokat olcsón és gyorsan végez 289

Dudás Pál mechanikus, Szubotica, Jelašićeva 9.

MORANA
HALAL A KOPASZSAGRA
— ESODAT MÜVEL!

ROGTÓN MEGZUN-
TETI A HAJHULLA/T.
MEGZUNTETI A KOR-
PAT, TAPLALJA E/ E.
ROSTI A GYOKERET, A
HAJ KINO A KOPA/Z HELJEN
— KÜLDJÜK UTAN VETTELEL
NAGY ÜVEG DIN 50.—
EZRIVEL KAPJA A KÖZÖ-
NŐ LEVELET, MORANA SPLIT.

HA bármilyen komplikált ügyben könyvszakértőre lesz szüksége;
HA hiteles és praktikus könyvvezetést óhajt bevezettetni;
HA mérlegképes könyvelővé akarja magát kiképeztetni, írjon:

BORBÉLY LAJOS könyvszakértőnek, NOVISAD — Postafiók 75.

Lakás: Fruškagorski put 14 (Stranout.)

A bácskogradistai határban 18 lánc prima föld tanyával haszonbérbe kiadó, érdeklődni lehet Kovács Péternél Bácskogradistén. 4331

KERESLET

Takarítónőt keres Pászthy, Katolicka porta 5., Noviszd. 4311

Megbízható nő egyéves gyermek mellé azonnalra felvétetik. Kralja Petra II. 32., Noviszd. 4333

Fiatalkorú gyermektelen házaspárt keresek házmesternek. Lakás és kis fizetés ellenében az asszonynak takarítást kell végezni. Braća Ribnikara 16., Noviszd. 4188

Mindenesnek fiatalember és egy ügyes eláruló lány felvétetik a Hangcukrázdába, Noviszd. Miletičeva u. 4 4332

Mindenes szakácsnőt éves bizonyítvánnyal magas fizetéssel felvesz Weinfeld, Noviszd. Jovana Gyorgyevicsa u. 5. sz. Jelentkezés vasárnap délután. 4328

Géplakatos-mechanikus felvétetik. Alkalmaztatás. ORAO dugógyár, Noviszd, Szibinjani Janko u. 22. 4336

KÜLÖNFÉLE

DR. FILIPON CREME

a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben 12.—, vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuehler, Vrsac. 2474

Panzió WÖLFLING BLED, közvetlenül a tó partján a központban fekszik. Kényelmes szobáiban folyóvíz. Kiváló konyha, olcsó árak. 4305

Szülők! Jótállás mellett előkészítik számtanból diákokat a tehnikai középiskolából vagy a gimnázium alsóbb osztályokból. Fizetés a vizsga után. Cim a kiadóban. 4321

Az arcot nem preparálni, hanem rendszeresen ápolni kell. Daruvári krém a legjobb arcápoló. Háromsarkos nagy doboz 15 din., feles doboz 7.50 dinár. Kapható szaküzletekben.

GEPOLAJ, CSAPÁGY, bőr, gummi és tevezőrszíj kapható Szentes-vaske-
reskedésben, Szubotican.

FIZESSEN ELŐ
A REGGELI UJSÁGRA

Friss, élő

HAL

megrendelhető és másnap kapható

PALICSON

a csónakmesternél

Városi Mozi - Subotica

Csütörtöktől—vasárnapig
Az elmúlt szezon legnagyobb film-
sikerének reprize

Orgonavirágzás

A filmgyártás remeke, művészet csúcspontja
A főszerzőkben:

**Jeanette Macdonald,
Eddy Nelson, John Barrymore**
Esti előadások
a nyári moziban!

FOGYASSZON kizárólag csak garanciátlan lisztet

"Braća Marić-féle" étolajjal

A legjobb, legzöltségesebb, leggyógyosabb, legértékesebb, felülmúlhatatlan és versenyképes.

Portré és gyermek-

festőket a legjobb kidolgozásban, igazolvány-kepeit a leggyorsabban, amatőrkepeit szakszerűen elkészíti

Stúdió Hering

Noviszd — Apolló mozi udvar

Kerékpárok

Dürkopp, Wanderer, Hercules, Styria, Puch

világhírű gyártmányok, versenyen kívüli áron

Bata V. Sin, Szubotica

Telefon 614. (Nagy javítóműhely)

Zsák

POPUVA, zsinég

legolcsóbban

AVRAM SCHIFF

zsák- és ponyvaköloszónél

Afrik, lószőr és lótarakók gyári berakata

Hevederek, tömlők stb

NOVISAD TELEFON 24-03

Kralja Petra II. 22. Kérjen áralánjatot!

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Noviszd, Kr. Petra II. (Futoski put) 50

Telefon: 21-37, éjjel 20-58

Felelős kiadó: **Andrzej Dezső**

A kiadóhivatali munka vezetője: **Blazsek Ferenc**

Preplata — Előfizetés:

Egy héra 28.— dinár

(kihordó útján 30 din.)

Három héra 80.— dinár

(kihordó útján 86 din.)

Félévre 160.— dinár

(kihordó útján 172 din.)

zslazi svakodneвно - Megjelenik naponta

Post. čekovni račun — Postacsekkszámiai: Zagreb, 46.692